

Izdaja upravni odbor
Železarne Ravne

Ureja uredniški odbor

Alojz Breznikar, Jože Dela-
lut, Franc Golob, Ivo Koh-
lenbrand, Marjan Kolar,
Dušan Miler, Peter Orožen,
Jože Sater, inž. Mitja ŠipekOdgovorni urednik:
Marjan Kolar

Tel. int. 304

Tisk: CP Mariborski tisk,
Maribor

Napredek je odvisen od idejno političnega dela komunistov

Z delovne konference ZKS železarne Ravne

Komunisti iz našega podjetja so se 10. februarja zbrali na delovni konferenci, ki so se je kot gostje udeležili tudi delegat CK ZKS, sekretar in organizacijski sekretar občinskega komiteja ter predsednik obč. odbora SZDL.

Najbolj razveseljivo na tem delovnem zasedanju je bilo to, da je bilo objektivno, stvarno, kritično, vendar vseskozi konstruktivno in na visokem kulturnem nivoju, torej umirjeno in strpno tudi kadar so se diskusije dotikale bolj kritičnih vprašanj.

V sekretarjevem referatu in diskusijah je prevladalo mnenje, da bi bilo treba sistem samoupravljanja še bolj kot doslej približati neposrednim proizvajalcem. Še vedno niso točno razmejene pravice in dolžnosti posameznih organov upravljanja, zato se dogaja, da nižji organi sprejemajo sklepe, ki jih DSP ne more sprejeti, nižji organi pa potem smatrajo, da so okrnjene njihove pravice, nakar člani teh organov postajajo malodušni. Tako pride do nezainteresiranosti in do stagnacije nadaljnje razvoja sistema direktnega soodločanja proizvajalcev v posamezni delovni enoti.

Prav tako se marsikatero pravico o odločanju, ki so določene s statutom, v praksi ne izvajajo in bo treba spremeniti bodisi statut ali prakso.

Odločanje oz. izvajanje sklepov naj bi bilo tudi hitrejšo, obračunske enote pa naj bi imele večji vpliv na razvoj razširjene produkcije. Morali bi torej dosledneje izvajati decentralizacijo samoupravljanja oz. materialne osnove. To pa nikakor ni hiter proces in komunisti se bodo morali tudi boriti proti ozkim interesom posameznih obračunskih enot, ki včasih ne vidijo potreb celotne delovne skupnosti.

Gradivo, ki ga organi upravljanja prejema, pogosto ni pripravljeno tako, da bi bilo razumljivo vsem članom, večkrat pa tudi ne pride pravočasno v razpravo. Zelo

važno dejstvo pri razvijanju samoupravljanja je tudi večja družbeno ekonomska razgledanost članov-proizvajalcev. Lanski seminar za člane ni uspel, vendar bo treba poiskati nove oblike, saj le razgledan in izobražen upravljaev lahko uspešno razpravlja na zasedanjih. Pa tudi sicer smo posvetili premajhno skrb dopolnilnemu izobraževanju delavcev, predvsem pa bo treba usposobiti ljudi za nove obrate.

(Nadaljevanje na 14. strani)

IZ VSEBINE

Rezultati gospodarske reforme — Stabilizacija proizvodnje — pogoj uspešnega nagrajevanja — Sklepi upravnega odbora — Besedo imajo žene — Zasedanja delavskega sveta — Zaščitne čelade v železarni Ravne — Mesec kulture — Ogrevanje in produktivnost — Čebra ni več — Srečanje v naravi — Nove knjige

Vsem sodelavkam čestitamo ob dnevu žena

Analiza osebnih dohodkov za JANUAR 1966

OBRAC. ENOTA	Povpr. število zaposl.	Število opravljenih ur	Od tega nadur	Izplačani OD	Po enotah in ceniku del	OD po usp. obrač. enot	Nagrade za stalnost	Redni in izredni dopusti in ostalo	Povpr. osebni doh. januar 1965	jan. 1966
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Topilnica	257	39.939	54	221.268,95	148.455,03	29.761,56	10.059,10	32.993,26	630,06	860,97
Livarna	473	83.368	718	383.896,21	260.584,44	47.751,09	21.190,26	54.370,42	590,83	811,62
Valjarna	296	51.633	114	233.651,09	161.174,69	33.179,33	11.760,12	27.536,95	599,25	789,36
Kovačnica	236	42.625	27	215.580,94	152.694,27	28.518,49	11.455,28	22.912,90	625,92	913,48
Term. obdel.	64	11.402	36	53.615,06	37.966,12	6.988,59	2.015,79	6.644,56	578,89	837,74
Meh. obdel.	589	104.110	968	459.848,35	310.275,12	68.217,36	22.019,64	59.336,23	535,46	780,73
Vzmetarna	82	13.951	201	63.952,29	43.394,65	7.728,95	3.181,99	9.646,70	545,75	779,91
Jeklovlek	45	7.554	10	31.490,50	21.975,80	4.540,56	1.043,58	3.930,56	468,91	699,79
Energ. obrati	111	19.447	115	88.794,48	63.506,40	10.792,44	3.493,13	11.002,51	603,82	799,95
Stroj. rem.	187	34.588	225	160.237,28	107.259,72	26.311,40	7.027,28	19.638,88	619,03	856,88
Elektro rem.	105	18.494	5	85.049,18	56.088,54	12.569,63	3.625,62	12.765,39	609,59	809,99
Gradb. rem.	67	11.666	343	50.455,38	35.492,33	6.095,84	2.742,55	6.124,66	526,69	753,07
Promet	107	19.745	448	88.950,90	71.996,54	2.427,37	4.074,70	10.452,29	577,44	831,32
OTKR	202	34.808	287	162.516,82	105.489,99	21.650,73	8.178,83	27.197,27	569,96	804,54
Uprava	369	63.904	493	283.477,39	185.198,50	32.402,74	16.335,43	49.540,72	547,98	768,23
SKUPNO	3.190	557.234	4.044	2.582.784,82	1.761.552,14	338.936,08	128.203,30	354.093,30	578,98	809,65

DRAGE SODELAVKE!

56 let je minilo, odkar so v Kopenhagnu na pobudo Klare Zetkin proglasili 8. marec kot praznik vseh borbenih žena.

V nenehnem boju zoper izkoriščanje in zapostavljanje delovnega človeka, zlasti žene, je 8. marec 1910 pomemben mejnik. Pol stoletja je v družbenem razvoju razmeroma kratka doba, doba enakopravnosti naših žena pa je še krajša.

Družbena ureditev v predaprilski Jugoslaviji ženi ni priznavala enakopravnosti, šele NOV je postavila našo ženo v enakopraven položaj in ji na stečaj odprla vrata. S tem ji je dala možnost uveljavljanja na vseh področjih.

Sprva žene te enakopravnosti niso znale ceniti — izogibale so se sodelovanju v raznih forumih, organih oblasti in družbenih organizacijah, čemur je bila največkrat vzrok zastarela miselnost, da žena ne spada drugam kakor za ognjišče, k vzgoji otrok ali morda še v organizacijo RK.

Danes je položaj povsem drugačen. Če pogledamo samo našo železarno, vidimo, da je v njej zaposlenih 507 žena, kar predstavlja kar 16 % vseh zaposlenih.

V raznih forumih delavskega samoupravljanja in sindikata je zastopanih kar precej sodelavk:

- v CDS 3,
- v UO 1,
- v komisiji za OD 1,
- v komisiji za sprejem 1,
- v sindikalnem odboru 6,
- v komisiji za ženska vprašanja 5,
- v ODS EE 13.

Mislimo, da je to že napredek, čeravno še ni tak, kot bi lahko bil in je zaželen.

Z organiziranim varstvom otrok, z izboljšanjem delovanja sedanjih uslužnostnih servisov in z ustanavljanjem še novih, nujno potrebnih, bi se žene lahko sprostile bremen lastnih gospodinjstev in bi lahko v večjem številu delale v raznih forumih delavskega samoupravljanja kakor tudi v drugih družbeno političnih organizacijah.

Saj je vendar edini smisel enakopravnosti žena vključiti ženo v družbeno proizvodno delo, iztrgati jo iz domačega suženjstva, osvoboditi jo podrejenosti, duhamorne in ponižujoče — večnega in izključnega okolja kuhinje in otroške sobe.

Spreminjanje družbenega položaja žene nikakor ni akcijska naloga, ampak je to dolg družben proces, v katerem se prepletajo vsi družbeni odnosi in napor.

K tem skupnim naporom pa lahko mnogo prispevamo tudi žene same. Z odločnim bojem proti vsemu zastarelemu — socializmu tujemu, s tem da z nenehnim premagovanjem vseh težav odločno zavzamemo mesta, ki nam v socialistični družbi pripadajo, ne pa da se včasih same iz neopravičenih razlogov otresamo odgovornosti nalog in funkcij.

Zavedamo se naporov, ki jih mora premagovati naša družba, ponosne smo na naše dosedanje dosežke in napredek, pripravljene smo vložiti vse sile za še hitrejši in boljše razvoj našega podjetja in domovine.

Naj živi 8. marec, mednarodni dan žena!

Sonja Ošlak

OBRATNE NEZGODE V FEBRUARJU 1966

Štefan Glavica, valjarna. — Pri odvežovanju gredic mu je ena padla na sredinec desne roke.

Drago Garb, valjarna. — Zaradi nepričakovane vključitve motorja si je pri nategovanju jermena poškodoval prste.

Jože Rezar, meh. del. — Pri obračanju osi mu je ta poškodovala kazalec leve roke.

Viktor Uršnik, meh. del. — Pri ravnanju stranice avtomobila se mu je drobci železa zaril v kazalec leve roke.

Jakob Knez, str. remont. — Pri čiščenju skaje ga je opekla para.

Ivan Močnik, topilnica. — Pri dviganju zaboja z žerjavom ga je zaboj stisnil za kazalec leve roke.

Peter Čebul, vzmetarna. — Pri navijanju očes na navijalnem stroju mu je stisnilo kazalec leve roke.

Avugst Slemnik, čistilnica. — Pri obračanju ulitka s pomočjo žerjava si je poškodoval brado.

Pavel Grobelnik, čistilnica. — Pri brušenju jeklenih koles si je poškodoval prste na levi roki.

Jože Medved, tež. kovačnica. — Pri rahljanju koksa mu je kos padel na čevlji leve noge ter ga opekel.

Jože Navotnik, livarna. — Pri nategovanju jermenice si je poškodoval prstanec leve roke.

Ivan Gostnik, topilnica. — Pri demontiranju ponovce mu je jeklena zvezda padla na stopalo leve noge.

Ernest Šuler II, topilnica. — Pri metanju apna v ponvo mu je tekoče jeklo brizgnilo v oko ter ga opeklo.

ZAHVALA

Najlepše se zahvaljujem delavcem vzmetarne, poverjeniku sindikata in vodstvu obrata za poslovilni večer, ki so mi ga priredili ob odhodu v pokoj.

Oto Gradišnik

Športna

Zdravnik je meril športniku vročino in vzklil: »39,3° C imate!«

Športnik pa nazaj: »Koliko pa znaša svetovni rekord?«

Med vinskimi brati

Ob treh zjutraj sta trčila dva pošteno nadevana. Pa se je prvi opravičil:

— Oprostite, hotel sem samo priti skozi med vama.

Drugi pa je zagodel:

— Ali ne vidite, tovariši, da sem sam?«

Inž. Franjo Mahorčič

Rezultati gospodarske reforme v železarni v letu 1965

Lahko ugotovimo, da je reforma precej razgibala tudi našo delovno skupnost. Čeprav smo že z letnim planom predvideli večji obseg proizvodnje in izboljšanje poslovanja, pa smo ob uveljavitvi reforme konec julija izdelali poseben akcijski program, v katerem so bile oblikovane naloge, s katerih realizacijo bi morali v največji meri kompenzirati vpliv povečanih cen surovinam in energiji na zmanjšanje dohodka.

Glavne naloge akcijskega programa so bile zasnovane:

- na povečanjem obsegu proizvodnje;
- na povečani produktivnosti dela;
- na varčevanju surovin, pomožnega materiala ter energije za povečanje dohodka;
- na izboljšanju kvalitete in enakomernosti proizvodov.

Čeprav nismo takoj v začetku pričakovali korenitih sprememb, saj je prek noči težko prelomiti zakoreninjene načine dela in izboljšati tehnologijo, pa nam doseženi rezultati kljub temu kažejo, da smo na pravilni poti in da se ne smemo ustaviti na pol poti, temveč se moramo še bolj posvetiti ekonomiki poslovanja.

Prva naša naloga je bila, da s še boljšim izkoriščanjem kapacitet v zadnjih petih mesecih povečamo obseg proizvodnje in realizacije za 8 %.

Proizvodnja

Podjetje je z doseganjem 15,9 % skoraj še enkrat povečalo sprejeto zadolžitev 8 % o povečanjem obsegu proizvodnje. Vse enote so obseg povečale, zaostala je le vzmetarna zaradi zakasnitve v rekonstrukciji in zahtevnejšega asortimenta. Akcijski program je določil 23.928 t, izdelali pa smo 25.624 t blaga ali ca. 1700 t nad zadolžitvijo.

Realizacija

Doseganje realizacije ni povsem primerljivo, ker so se po reformi dvignile cene naših proizvodov. V mesečni realizaciji smo porastli od 1.756 milij. na 2.322 milij. ali za 32,3 %, ker so cene našim artiklom porastle v povprečju od 398 na 468 din ali za 17,4 %. Če od rezultata mesečne realizacije odbijemo del, ki je bil dosežen z višjimi cenami, dobimo povečan mesečni porast realizacije po reformi od 1.756 (1.—7.) na 1.980 milij. din ali za 12,8 % proti akcijskemu programu, ki je predvideval dvig za 10 %. Torej je tudi tu rezultat zadovoljiv.

Vse delovne enote razen vzmetarne so napredovale tudi v realizaciji. Najbolj je napredovala valjarna, ki je bolje izkoristila investicijske naložbe. Prav gotovo bi bil uspeh še večji, če ne bi bilo poznanih težav v preskrbi reprodukcijskega materiala, zlasti ferolegur iz uvoza, in delno redukcije električne energije. Kljub tem težavam pa smo iz meseca v mesec povečali realizacijo in v decembru dosegli vrh z 2.595 milij., kar pa se je z letnimi rabati

znižalo na 2.475 milij. din. Če odbijemo del realizacije, dosežen z višjimi cenami, smo dali trgu za okoli 4 milijarde din več proizvodov kot 1964. leta.

Na splošno pa zaznamujemo padec v prodajni ceni proti planu, kar je v dobri meri posledica pomanjkanja legur in nedovršenih investicij. Planirali smo v povprečju 25 % višjo ceno ali 497 din/kg, dosegli pa le 468 din/kg ali 6,2 % manj. Zaradi tega tudi nismo dosegli predvidenega rezultata v planirani realizaciji 5 mesecev, temveč le 11,6 milijard ali 97,6 %; skupno pa 23,9 milijard ali 130,4 %.

Akcijski plan skupne proizvodnje smo izvršili z 92.321 t in ga tako prekoračili za 6,0 %. Rezultat bi bil lahko ugodnejši, če ne bi imeli redukcije in generalnih popravil na talilnih pečeh (4 in 10 t).

S povečano proizvodnjo smo proti letu 1964 uspeli povečati izkoriščanje kapacitet od 74 na 80 %.

Zaključno k doseganju nalog akcijskega programa iz povečanja obsega in realizacije lahko ugotovimo, da je uspeh zadovoljiv. Ne smemo pa biti samozadovoljni, saj bi bil lahko še boljši, če bi izboljšali tehnološko in delovno disciplino za boljše izkoriščanje delovnega časa in kapacitet.

Produktivnost

Produktivnost bi morala po akcijskem programu v povprečju porasti za 10 %, dejansko pa je porastla v količinskem pokazatelju od 1,39 t/zap. (1.—7.) na 1,60 t/zaposlenega ali za 15,2 %.

Nekaj delovnih enot — topilnica zaradi redukcije, livarna zaradi spremembe asortimenta in vzmetarna zaradi spremembe asortimenta ter prehoda na serijsko proizvodnjo — ni doseglo planiranih nalog iz

akcijskega programa, čeprav je ta v povprečju podjetja visoko presežen. Lani se je prvič zgodilo, da se število zaposlenih ni dvignilo nad planiranih 3200, temveč je ostalo na povprečju 3189. V prvih sedmih mesecih smo imeli povprečno zaposlenih 3185, v zadnjih petih mesecih pa 3194, torej zaznamujemo majhen porast v višini 0,3 %.

Produktivnosti na osnovi vrednostnega pokazatelja ne moremo več meriti, ker zaradi spremembe cen ni primerljivosti. Če upoštevamo povprečni porast cen 17,4 %, in to odbijemo od realizacije, dobimo 618.000 din realizacije na zaposl. mesečno (prej 551.000) ali povečanje za 12,2 %. Povprečna produktivnost, merjena z vrednostnim in količinskim pokazateljem, je torej 13,7 %, kar je ugodno.

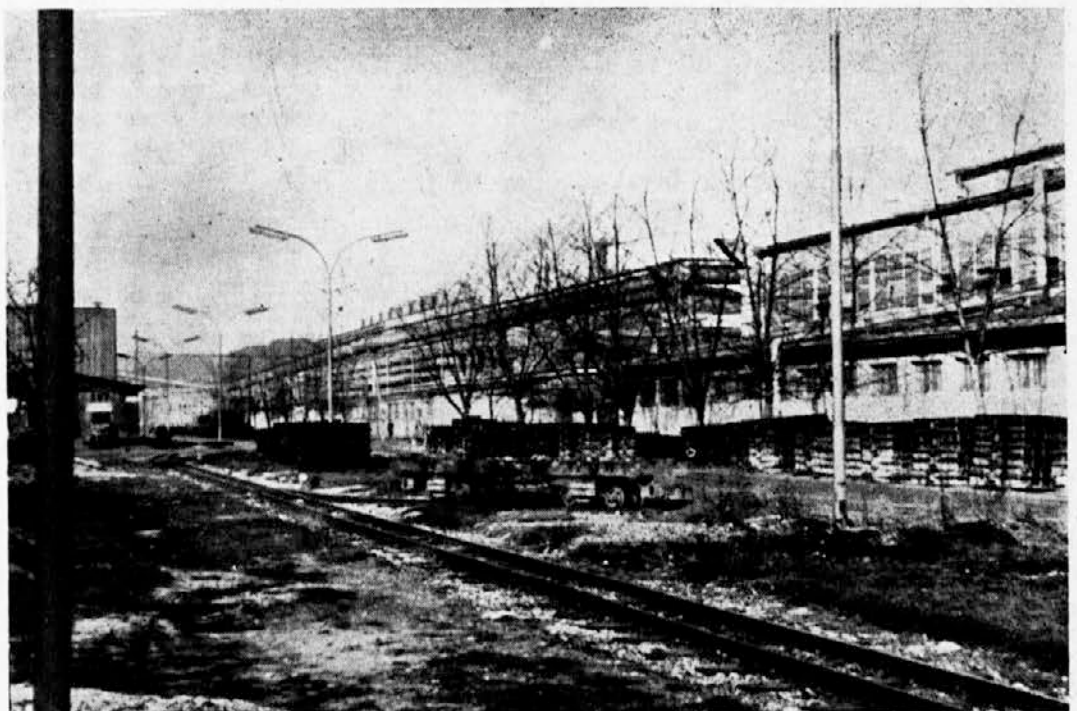
Dohodek

Najvažnejša zadolžitev akcijskega programa je bila doseganje dohodka z varčevanjem po vseh linijah. Ta naloga je bila izražena v zaostitvi normativov potrošnje surovin in energije ter pomožnega materiala, dvigu dobiti (izplena), znižanju izmečka, vse za znižanje proizvodnih stroškov in za doseganje planiranega dohodka.

Pa pogledjmo na kratko, kako smo te naloge izvršili.

Dobit in izmeček sta nedvomno dva pokazatelja za kvaliteto dela.

Glede dobiti smo dosegli napredek tako proti letu 1964 v celoti, kakor tudi v obdobju reforme, čeprav vseh zaostrenih postavk akcijskega programa nismo uspeli realizirati. Pohvalno pa je, da je te postavke doseglo oz. preseglo več proizvodnih enot, med temi tudi topilnica in livarna, in sicer prva od 91,1 na 92,0 %, druga pa od 52,3 na 52,6 %, saj se tu obrača največ materiala ter 1 % zvišanje pri topilnici pomeni 1000 t materiala več letno. Če vemo, da je ca. 80 % nabavljenih surovin in pomožnega materiala vložek topilnice, nam ta procent lahko pomeni

Zgodnja vlgred v železarni

ca. 250 milij. večji dohodek, kar bi bilo sicer izgubljeno.

Izmeček

Uspeh akcije bi bil prav gotovo večji, če bi nam uspelo znižati izmeček. Čeprav smo ga v primerjavi z letom 1964 v 1965. letu znižali za 11,3 %, pa smo v dobi akcijskega programa (5 mes.) v vseh proizvodnih enotah enostavno rečeno zatajili. Res je, da smo imeli dokaj objektivnih težav zaradi nerednih dobav gradiva in je to povzročilo precej izmečka. Smatram pa, da je možnosti za znižanje še veliko in bo to možno doseči z izboljšavo tehnologije in z doslednim izvajanjem le-te.

Znižanje potrošnje energije

Akcijski program je obsegal, kot že rečeno, tudi borbo za znižanje vseh vrst energije.

Po reformi smo uspeli znižati potrošnjo plina za 142 milij., pare za 23,0 milij. ter el. energije za 48,0 milij.; skupno vseh vrst energije za ca. 225 milij. dinarjev. S tem se lahko pohvalimo, vendar lahko rečemo, da je to nastalo v večji meri kot plod povečane proizvodnje in ne kot plod posebnih ukrepov npr. tehnoloških (znižanje konice) ali konstruktivnih.

Trenutno pa kaže en ukrep, to je konstruktivno izboljšanje SM peči in gorilcev, da trošimo ca. 20 % manj goriva od 16. I. dalje. Takih racionalizatorskih možnosti je v podjetju še dovolj, zlasti v energetiki, in imamo za to ustrezen pravilnik za stimulacijo racionalizatorskih predlogov, ki se ga moramo bolj posluževati.

Razen prihranka pri energiji smo dosegli lepe uspehe tudi pri znižanju porabe kokila in pri nekaterih pomožnih materialih, kakor so pesek in nekateri ognjestalni materiali. Imeli smo pa na drugi strani tudi višje stroške zaradi poslabšanja kvalitete materiala predvsem silika in magnetne opeke, kar se je odrazilo v slabi vzdržnosti obokov. Da je to res, se je predvsem pokazalo v januarju, ko smo preizkusili novo siliko opeko iz Jesenic za obložno peč, in je ta vzdržala 58 šarž. Od prejšnjega povprečja 19 je to torej 3-krat večja vzdržnost.

Znižanje stroškov proizvodnje na osnovi povečane dobiti smo v petih mesecih dosegli v višini ca. 128 milij., torej skupno ca. 352 milij. in smo s tem zadostili akcijskemu programu, ki je predvideval znižanje v višini 350 milij. Pripominjamo pa, da pri tem ni upoštevano znižanje, ki je nastalo zaradi padca fiksnih stroškov.

Kakor je bilo povedano, smo imeli v borbi za znižanje potrošnje pomožnega materiala manj uspeha zaradi nestalnosti kvalitete. Zaradi tega moramo tu še povečati naše prizadevanje za izboljšanje kvalitete s pomočjo lastnih ali (če bo potrebno) tujih strokovnjakov, česar se zlasti v zadnjem času že precej poslužujemo.

Dohodek

Učinek naše borbe za znižanje stroškov se pokaže v dohodku podjetja. Ta je bil prvotno planiran s 6.500 milij. ali 540 milij./mes. Po reformi pa je bil sprejet z akcijskim programom povečani dohodek na 3.600 milij. za 5 mesecev ali 720 milij./mes.

Skupno znaša torej letni plan dohodka 7.380 milij. dinarjev, kar znaša 30,7 % od predvidene eksterne realizacije izdelkov. Po najnovejših podatkih knjigovodstva smo po fakturirani realizaciji, ki se lahko po bilanci nekaj malega spremeni, dosegli 7.813 milij. st. dinarjev dohodka oz. 32,7 % od eksterne realizacije in s tem presegli predvidevanje za 433 milij. dinarjev ali za 6 %.

Po reformi so materialni stroški v strukturi celotnega dohodka narasli za 11,5 %, dohodek pa je relativno padel — za 10 %. Ostanek po odbitku bruto osebnih dohodkov je padel v strukturi fakturirane realizacije od 14,3 na 13,8 % ali na 96,5 %, vendar je v teh še nadplanski osebni dohodek, o razdelitvi katerega delavski svet še ni sklepal in obstaja možnost, da se struktura izmenja.

Pred reformo smo mesečno dosegali v povprečju 600 milij. dinarjev dohodka, po reformi pa 722 in s tem presegli predvidenih 720 milij./mes. za 2 milij. dinarjev.

Dohodek v dobi reforme bi bil lahko še večji, če ne bi spremenili asortimenta proizvodnje. Računali smo s 25% višjo ceno v povprečju kakor pred reformo, dosegli smo pa le 17,4 %. Zaradi pomanjkanja uvoznih legur smo morali izdelovati manj profitna ali celo nerentabilna nelegirana jekla, kar je v precejšnji meri zmanjšalo dohodek.

Dalje smo nekatere cene regulirali navzdol (pilger trni in elektrode) proti prvotno predvidenim. Razen tega smo morali dati dobropis za pnevmatsko orodje, ker je bila prvotno predvidena z akcijskim programom 5 % višja cena. Pozneje je prišlo tolmačenje, da je to orodje in da se cena ne menja, nasprotno — moral se je še odbiti davek, tako da je danes cena pnevmatskega orodja za 10 % nižja (kar ni logično, saj so to stroji tudi s 70 sestavnimi deli!). Ker smo imeli že fakturirano po višji ceni, smo morali izdati dobropise v višini ca. 110 milij. dinarjev, s čimer bi bil doseženi dohodek še večji. Smatramo pa, da je preseganje dohodka za 0,5 % uspeh, ki smo ga dosegli v največji meri z akcijskim programom za znižanje stroškov proizvodnje.

Prikazani dohodek je na osnovi fakturirane realizacije naših izdelkov; na osnovi plačane, po kateri se vrši bilanca, bodo skladi seveda nižji, kakor je prikazan bruto ostanek, saj je plačana realizacija za ca. 2,4 milijarde dinarjev nižja.

Še na važen pojav moram opozoriti, to je na stalno upadanje akumulativnosti v

zadnjem četrtletju, in sicer 114. panoga pred reformo 8,2, po reformi 10,4 — majhen porast, 117. panoga pred reformo 26,6, po reformi 21,8 — znaten padec. Če pa pogledamo gibanje akumulativnosti v letu 1965, opazimo veliko nihanje:

1. polletje 17,8 %,
3. kvartal 19,9 %,
4. kvartal 11,2 %.

Na ta velika nihanja je vplival izvoz po nizki ceni (zlasti kovano jeklo), nerentabilna proizvodnja in pa zlasti sprejem v valjanje nelegiranega jekla v 4. kvartalu, da bi se izpolnila vrzel zaradi pomanjkanja legur. V bodoče bomo morali zelo premisliti, kaj se nam splača proizvajati. Iz tega sledi, da je za specializirano tovarno plemenitega jekla nujna redna oskrba z reprodukcijskim materialom (kakor pozneje navedeno).

Valorizacija osebnih dohodkov

Z akcijskim programom smo uskladili tudi delitev dohodka in osebnega dohodka. Globali osebnega dohodka so še dalje pogojeni z doseganjem realizacije in z gibanjem proizvodnih stroškov, to je dohodka. Izpopolnjen je bil sistem meril za delo po cenikih in vpeljani spodbudni elementi v premijskem pravilniku. Kot zelo važen element je bil vpeljan kriterij, da gre polovica nadplanskega dohodka v osebni dohodek. To se je med letom že izplačevalo za 3. kvartal.

Z doseženimi uspehi v proizvodnji, realizaciji in produktivnosti smo dosegli tudi povečanje osebnega dohodka. Akcijski program je predvideval 79.000 din/mes. povprečnih osebnih dohodkov, s tem da je neto osebni dohodek odrejen v strukturi skupnega dohodka z 10,6 % in ev. nadplanski dohodek. Dejansko smo v 5 mesecih izplačali v povprečju 79.532 din ali v primerjavi s 7 meseci pred reformo 62.551 din — 27,1 % več.

Ako upoštevamo, da smo iz naslova zmanjšanih davatav iz OD pridobili ca. 13 %, predstavlja ostanek v višini 14,1 % porast osebnih dohodkov, ki je povsem v skladu s porastom produktivnosti v povprečju 13,7 %. Ugotovimo torej, da smo predvideni plan OD ostvarili oz. nekoliko prekoračili.

Poglejmo še, koliko je udeležen bruto osebni dohodek v dohodku pred reformo in po njej. (Glej tabelo!)

	1.—7. v %	8.—12. v %	Predlog 1966
dohodek	4.203 = 100	3.610 = 100	8.000 — 100 %
bruto osebni dohodki	2.445 = 58,2	2.015 = 55,8	4.780 — 60 %
bruto ostanek	1.758 = 41,8	1.595 = 44,2	3.430 — 40 %
prof. osebni doh. mes.	349,6	403 = 115,2	

Predvidena je bila delitev 56 : 44, ki je skoraj dosežena, vendar se ta s pravilnikom avtomatično menja, če smo presegli dohodek. To se je med letom tudi zgodilo in se seveda temu pri dobrem delu ne moremo izogniti.

Še vedno je slišati pripombe, ki bi rade gornje odnose bistveno spremenile v prid osebnih dohodkov. Ta miselnost se mora za vselej izkoreniniti in morajo vsi jasno spoznati, da se lahko le na temelju poslov-

nega uspeha povečajo osebni dohodki (kot je to bil primer tudi pri nas lani).

Odstopanje od tega načela vodi nazaj in se nam samo lahko maščuje. Če bi npr. letos in v prihodnje, ko predvidevamo 8 milijard dohodka in 4,8 milijarde za bruto osebne dohodke, zviševali osebne dohodke po 10 %, bi našo rezervo (ca. 3 milijarde) izčrpali približno v petih letih. Računica je jasna in mislim, da tu ni potreben komentar.

Jasno pa je, da bo potrebno sistem nagrajevanja še izboljševati, saj imamo še ca. 10 % zaposlenih, ki nimajo še odmerjenega časa po učinku. Na tem dela (za raziskovalce, knjigovodje itd.) štab za študij dela, vendar bo za vse v kratkem težko najti ustrezna merila.

Z našim akcijskim programom smo končno želeli tudi izboljšati kvaliteto, ker ta preveč niha. Z uvedbo statistične kontrole smo pričeli ugotavljati nenormalnosti v tehnologiji. Tako smo prvič pri nas izvedli na tej podlagi kompleksno analizo izdelave jekla za vzmeti, tople predelave in izdelave vzmeti s pomočjo statističnih in laboratorijskih raziskav. Ko smo namreč prešli na serijsko proizvodnjo vzmeti, se je naenkrat pokazalo, da tako rekoč po 40 letih »ne znamo izdelati« kvaliteten vzmeti. Šele obsežna znanstvena raziskava nam je pokazala prijeme za ureditev stanja za prehod v serijsko proizvodnjo.

Lansko leto smo izdali ca. 154 milijonov za raziskovalna dela, kar je 2 % dohodka. Naj omenim, da izdajajo v državah SEV samo za raziskave — možnost povečanja avtomatizacije in mehanizacije v ČM — ca. 6 % dohodka. Torej je jasno, da smo mi tu še nizki. Nalog je toliko, da jih sedanjí štab vseh ne more rešiti, zato ga bo potrebno pojačati. Seveda pa je prvi pogoj nujna točna evidenca v obratih in tesna povezava z raziskovalnim kadrom. Le na ta način bomo uspeli odpraviti nenormalnosti iz tehnologije ter uvajati izboljšane in nove tehnološke postopke.

Če kritično pregledamo uspehe in izvajanje akcijskega programa po reformi, lahko ugotovimo, da smo dosegli uspehe, da bi pa bili ti lahko prav gotovo vidnejši, če bi bilo delo manj kampanjsko, da bi z akcijo šli bolj v širino in da bi morali biti z njo jasno seznanjeni in zadolženi vsi vsaj od predelavcev navzgor. Kar smo zamudili, moramo letos popraviti!

Ko bomo v kratkem sprejemali finančni plan s planom osebnega dohodka za 1966. leto, bomo morali v delovnih enotah izdelati program za doseg postavljenih nalog in izdati predvsem konkretne zadolžitve ter jih bolj vezati na stimulative kriterije (premijske), pa bomo lahko dosegli in presegli predvideni dohodek od 8 milijard (80 milij. novih din) in s tem ostvarili predvideni plan osebnih dohodkov. Nujno bo torej treba premijske normative vezati na one iz akcijskega programa. Prvi pogoj je seveda redna oskrba z reprodukcijskim materialom iz uvoza. Na žalost moramo pa ugotoviti, da še danes nima Jugobanka v Ljubljani pooblastila iz centrale v Beogradu, da nam da avans deviz za uvoz. Ponavlja se torej isto kot lani, kljub prepričevanju, da bo boljše. Od nas se zahteva, da redno dobavljamo za domači trg in za izvoz, vendar je pod takimi pogoji delo nemogoče. Smo brez Ni, W itd. Pri našem delu morajo biti vedno kompletno na zalogi vse legure, ker le tako lahko izvajamo program litja.

Končno moram poudariti, da se bomo letos morali bolj sistematično lotiti iskanja notranjih rezerv v boljšem izkoriščanju naprav, materiala in časa (1 ura dnevno zastoja pomeni 1 milij. izgube dnevno ali letno ca. 300 milij., za kar komentar

ni potreben) ter se približati industrijsko razvitim državam, da bomo lahko konkurenčni.

Investicijska vlaganja nam bodo omogočila, da od današnje 1,5 t na moža dvignemo produktivnost vsaj za 60 % — na 2,4 t na zaposlenega. Tudi sodobna tehnika ne bo pomagala, če vzporedno ne bomo uvažali sodobne organizacije dela in s pomočjo raziskovalnega in drugega tehniškega

kadra uspeli spraviti tehnologijo na ustrezno višino. Za to pa sta potrebna sposoben kader in železna disciplina.

Čaka nas še mnogo intenzivnega dela, ki se ga pa ne bomo ustrašili, temveč na vseh linijah pomagali, pa se bomo drugo leto ob tem času lahko izkazali s še lepšimi rezultati. Seveda bomo morali vedeti za problematiko, da bomo mogli vključiti v ta prizadevanja ves kolektiv.

Stabilizacija proizvodnje — pogoj uspešnega nagrajevanja po delu

Naš pravilnik o delitvi dohodka in osebnega dohodka smo v lanskem letu dopolnili. Dogovorili smo se za analitske ocene del in delovnih mest in jih uzakonili. S tem, da smo dela razvrstili v ustrezne grupe in okolja, smo določili, koliko enot na uro bomo priznali za posamezna dela in število enot na mesec za posamezna delovna mesta.

Sama analitska ocena pa še ne zadostuje za ugotavljanje števila enot, ki jih dobi delavec za izdelek in ki so merilo za delitev osebnega dohodka. Določiti moramo še čas izdelave. Če potreben čas pomnožimo s številom enot na uro, dobimo število enot za izdelek ali fazo dela.

V čim krajšem času delavec ali skupina izdelek izdela, več enot si pridobi. Zato lahko ugotavljamo učinek delavca ali skupine s tem, v kakšnem odstotku so dosegli predpisani čas izdelave.

Organizatorjem proizvodnje pa se število enot, določenih z analitsko oceno za cel mesec, povečuje ali zmanjšuje za odstotek, ki je odvisen od doseganja premijskih normativov. Zato lahko ugotavljamo učinek skupine organizatorjev proizvodnje po tem, v kolikšnem odstotku so dosegli postavljene premijske normative.

V tem prispevku nagrajevanja drugih skupin delavcev ne bom obravnaval.

Delavci, ki delajo po ceniku, in organizatorji proizvodnje delajo pretežno v skupinah. Skupine delavcev, ki delajo po ceniku del, si število enot razdelijo v sorazmerju s številom opravljenih učinkovitih ur. Skupini organizatorjev proizvodnje pa se število enot poveča ali zmanjša za enak odstotek, ki je odvisen od doseženih normativov.

Če želimo obdržati s pravilnikom postavljena razmerja osebnih dohodkov med posameznimi deli in delovnimi mesti, moramo določiti take čase izdelave in take premijske normative, da jih bo vsem mogoče doseči pri enakem naporu dela v enaki meri. V praksi pa poleg napora, ki ga vlaga delavec ali skupina, nastopa še več elementov, ki še bolj vplivajo na možnost doseganja postavljenih časov ali normativov. Pa si nekaj teh oglejmo. Ko smo predpisovali čas za izdelavo nekega izdelka ali faze dela, smo upoštevali na primer:

- da bo delavec dobil dostavljen z delovnim nalogom pravičen načrt;
- da bo priprava dela predpisala dobro tehnologijo izdelave;
- da bo delavec dobil predpisano orodje v skladišču;
- da bo obdelovanec imel predpisan dodatek za obdelavo;

Podoba je sicer stara, toda vredna slikarja

Foto: M. Dolinšek

- da bo v celem mesecu stroj stal samo določen čas zaradi vzdrževanja in popravila;
- da bo delo organizirano tako, da ne bo zastojev zaradi čakanja na transportno sredstvo;
- da bo medfazna kontrola spuščala v nadaljnjo obdelavo le kvalitetni material;
- da bo nabavni oddelek priskrbel surovine predpisane kvalitete in ob pravem času;
- da bo pogonska energija vedno zagotovljena;
- da bo prodajni oddelek že pri zaključevanju naročila rešil s kupcem vsa vprašanja, ki bi kasneje mogla povzročiti zastoj pri delu, itd.

Tu smo našli le nekaj glavnih elementov, od katerih je odvisen čas, ki ga delavec rabi za izdelavo izdelka ali faze dela. Kadar normirec katerega koli od teh elementov ni upošteval pri določitvi norme ali pa ga je upošteval v manjši meri kot stvarno nastopi, delavec normiranega časa ne more doseči v taki meri, kot če elementov, ki zavirajo proizvodnjo, ni. Če pa so organizatorji proizvodnje iz oddelka, obrata ali celega podjetja uspeli zmanjšati vpliv negativnih elementov z boljšo organizacijo dela, z izboljšanjem kvalitete, s pravočasno preskrbo materiala, z boljšo tehnologijo itd., bo delavec pri stroju normirani čas lažje presegel.

Prav isti negativni elementi vplivajo tudi na doseganje premijskih normativov. Našteti elementi vplivajo na količino in enakomernost odpreme. Poleg teh pa vplivajo na doseganje normativov premije še drugi elementi, kot so cena nabavljenega materiala in uslug, dosežena prodajna cena izdelkov, število zaposlenih, organizacija sprejemanja naročil, planiranje proizvodnje, organizacija in uspešnost spremljanja stroškov proizvodnje itd. Čim boljše so v nekem obratu ali oddelku rešeni ti posamezni problemi, ki smo jih našli kot elemente, ki vplivajo na doseganje normiranega časa, in čim boljše je splošno gospodarjenje v obračunskih enotah in v celem podjetju, tem prej so doseženi tudi premijski normativi in obratno.

Večje ali manjše odstopanje naštetih elementov od normalnih, ki jih dosegamo v povprečju, vpliva tudi na večje ali manjše doseganje norme ali normativov. Kadar se z izboljšano organizacijo in drugimi spremembami pogojev gospodarjenja omogoči večje preseganje norme ali normativa, to ni več izključno delo delavca pri stroju ali na delovnem mestu, temveč širše skupine delavcev in organizatorjev proizvodnje. Zato je prav, da se taki uspehi priznajo vsem delavcem, kar se more izraziti le z večjo vrednostjo razdeljenih enot. Istočasno pa je nujno, da to upošteva normirec tudi pri bodočem postavljanju norm in normativov. Da pa bi čim prej odpravili vplive, ki povzročajo nihanja, bi morali z organizacijskimi in drugimi ukrepi ustvariti pogoje, da bi obdržali nihanja v normalnih, še sprejemljivih mejah, z drugimi besedami: moramo jih stabilizirati.

Kakšne so razmere danes, si oglejmo na nekaj primerih. V obratu, ki je razmeroma dobro organiziran in ima urejeno tehnologijo in tehnološke procese, vpeljana medfazno kontrolo, zastoji pa so normalni, nam

evidenca dnevnih doseganj norme pokaže, da od povprečnega doseganja norm 120 odstotkov doseže skupina norme v posameznih dnevih do 48 odstotkov pod povprečjem ali nad njim. Povsem očitno je, da je tako nihanje doseganj norme nenormalno. Vzroki za tako nihanje so različni, v glavnem pa taki, kot sem jih že opisal na začetku. Za nas je ta analiza važna, ker nam pokaže dvojje: prvič, da je normircu zelo težko določiti realno normo, ker so nihanja prevelika, in drugič, da bi z odpravo vzrokov, ki pogojujejo nizko doseganje norm, lahko dosegli v povprečju večje preseganje. Zaradi manjšega nihanja proizvodnje pa bi to ugodno vplivalo še na vrsto drugih elementov, kot na primer na planiranje proizvodnje, kontrolo, kvaliteto proizvodnje, nabavo materiala itd.

Nihanje porabljenega časa na enoto proizvoda pa vpliva tudi na nihanje drugih normativov, ki jih spremljamo za obračunavanje premij, kot so produktivnost na zaposlenega, izdelavni stroški, skupna realizacija, dobit (izplen) itd. Naj navedem le nekaj primerov. V posameznih obratih so doseženi normativi odstopali v primerjavi s povprečjem v plus in minus za odstotek, kot kažejo podatki v tabeli.

Obračunska enota	Premijski normativi				
	izdelavni stroški ± %	izplen ± %	celotna realiz. ± %	produkt. dela ± %	povprečna cena ± %
Topilnica	11	0,7	5,3	4,5	
Livarna	13	7,2	6,9	5,4	9,7
Valjarna	19	2,7	10,3	11,6	12,6
Kovačnica	9	4,4	6,5	2,4	6,8
Mehanična	7,5	13,5	8,6	10,5	8,1
Vzmetarna	11	1,7	11,6	7,7	21,2
Jeklovlek	16	3,4	24	26,8	44,3
Kalilnica	24				
Strojni rem.	11				
Elektro rem.	8				
Gradbeni rem.	9				
Promet	6				
Energija	4				
Celo podjetje	8	0,8	3,6	2,6	21,6

Podatki kažejo zelo različna nihanja v posameznih obratih. Ker pa so izračunani po formuli, ki se uporablja za izračun prirodnih mej odstopanja, so posamezne vrednosti še zunaj teh meja. Tudi nihanja premijskih normativov moremo pripisati delovanju negativnih vplivov, ki sem jih navedel na začetku. Z odpravo ali izboljšanjem posameznih vplivov, bi se stabiliziralo tudi poslovanje in bi bilo trošenje v normalnih mejah, ki bi bile precej ožje, kot so sedaj.

Neenakomerno in preširoko trosenje normativov norm in premijskih normativov ima v praksi negativne posledice. Čim večje je trosenje, tem večja je verjetnost, da delavec norme ne bo dosegel ali pa jo bo presegel nenormalno visoko. Obe skrajnosti sta v praksi škodljivi in nezaželeni. Isto je z normativi premije. Kadar je sestavek vseh doseženih normativov pozitiven, je premija s skupino organizatorjev pozitivna, v nasprotnem primeru pa je negativna. Kjer so nihanja pri doseganju normativov velika, tudi ni mogoče postaviti takih osnov, da bodo objektivno merili

opravljeno delo. Zato menim, da je sprostitve omejitve izplačil premije brez omejitve za sedaj še nemogoča. Z enakomernim doseganjem normativov pa se bo izboljšalo tudi poslovanje, kar mora prinesiti tudi več sredstev za osebne dohodke. Zato je bolj primerno, da pričnemo intenzivneje iskati notranje rezerve v tem kot pa da še naprej zmanjšujemo sredstva za sklade, kot nekateri želijo.

Veliko jih tudi pričakuje, da bodo rešeni vsi problemi pri delitvi osebnih dohodkov, ko bomo uvedli planske cene. Prepričan sem, da bomo z uvedbo planskih cen te probleme le še bolj jasno spoznali, zato je bolje, da jih čim prej pričnemo ugotavljati in odpravljati. Le tako bomo uspeli pridelati večji in boljši kos kruha za danes in jutri.

Janez Žnidar

Preveč plina

Mama je igrala na klavir Lisztovo rapsodijo zelo čustveno in precej krepko. Nato je vprašala svojega šestletnega potomca:

»Torej, kako ti ugaja?«

»Čisto ljubka melodija, toda,« je dodal in postrani pogledal pedal, »ali nisi dala preveč plina?«

Med uradnimi urami

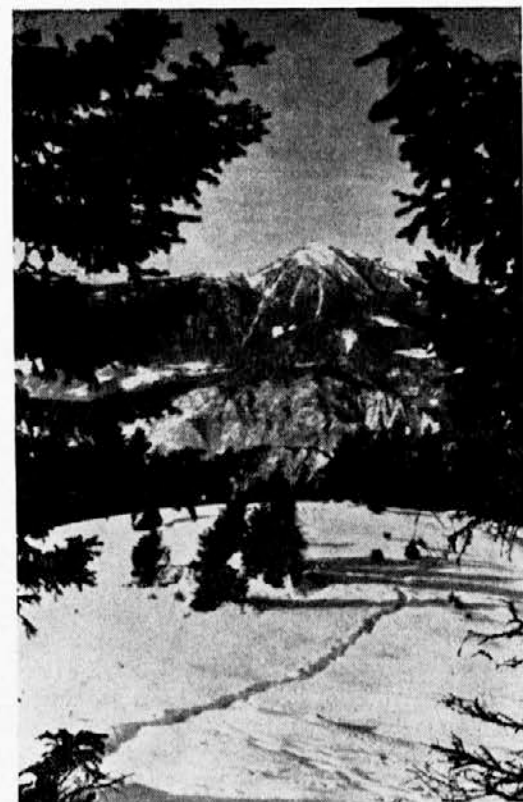
»Sedaj gledate že čez eno uro to muho. Še nikoli niste videli muhe?«

»Pač, toda med uradnimi urami človek začne razmišljati tudi o muhah.«

Težavno

V navodilih francoske vojaške športne šole za jutranji šport je pod poglavjem: »Dihalne vaje« med drugim zapisano:

»Zelo priporočamo naslednjo vajo: Usta zaprite, dihaite globoko skozi nos in glasno štejte do deset!«

Domače lepote

SKLEPI UPRAVNEGA ODBORA

Februar je za železarno mesec, v katerem na podlagi zbranih podatkov ugotavljamo uspehe in rezultate poslovanja v preteklem letu. Zato je tudi upravni odbor dve svoji seji posvetil razpravi o inventuri in inventurnih razlikah ter zaključnemu računu za železarno, dom železarjev in počitniški dom Portorož. Poleg tega je upravni odbor razpravljal še o razpisu volitev za člane samoupravnih organov, ki jim letos poteče mandat, obravnaval operativni plan za mesec februar ter sklepal in odločal o ostalih vlogah in prošnjah, ki so prispele na njegov naslov.

Iz poročila, ki ga je o organizaciji, poteku in rezultatu inventure pripravila centralna komisija za inventuro, je bilo razvidno, da so se vodstva obratov letos bolje pripravila za izvedbo inventure. Pri imenovanju popisnih komisij pa so nastopale težave, ker so se člani, ki so bili imenovani, poskušali z raznimi izgovori izogniti delu pri inventuri in niso bili pripravljeni sodelovati. Večjih razlik v posameznih razredih materiala letos ni bilo, razen v valjarni, ki pa je po ugotovitvi komisije nastala kot posledica obravnavanja teže. Razlike nastopajo tudi zaradi zamenjave materiala in kvalitete, kar pa je bilo že med popisom urejeno. Do zamenjave in preimenovanja prihaja tudi pri osnovnih sredstvih. Ker se razlike vedno pojavljajo tudi pri pisarniškem inventarju, je komisija predlagala, da bi se pisarniški inventar prenesel med osnovna sredstva obratov, ker se tam že nahaja. Na ta način bi se ustvaril pogoj za točnejšo evidenco.

V domu železarjev ni bilo ugotovljenih večjih razlik, razen pri drobnem inventarju, kjer znašajo 141.976 din. Poleg steklenine, ki jo uničijo gostje, je precej manjka pri jedilnem priboru, katerega največji del so si po ugotovitvi komisije prisvojili posamezni gostje. Rezultat inventure v počitniškem domu je v primerjavi s prejšnjimi leti zadovoljiv. Pomanjkljivosti so se pokazale pri razčističevanju razlik pri inventarju. Vzrok za to je iskati v ugotovitvi, da inventar ni označen z inventarnimi številkami niti z oznako lastnika. Da v bodoče ne bi prihajalo do razlik, bo treba označiti ves inventar z inventurnimi tablicami ter dopolniti sezname inventarja v vseh prostorih doma.

Upravni odbor je na podlagi poročila in ostale dokumentacije ugotovil, da je bila inventura v redu izvršena, da ne nastopajo bistvene razlike in da so razlike, ki nastajajo, objektivne narave, zato je vsa tri poročila potrdil in sklenil, da predlaga delavskemu svetu, da sprejme in potrdi poročilo o organizaciji, poteku in rezultatu inventure v železarni Ravne, domu železarjev in počitniškem domu Portorož in dovoli:

- knjiženje ugotovljenih viškov sredstev gospodarskega značaja in osnovnih sredstev skupne porabe, in sicer ugotovljenih viškov v dobro izrednim dohodkom in manjkov v breme izrednih izdatkov;
- knjiženje ugotovljenih razlik pri obratnih sredstvih, in sicer viškov v dobro izrednim dohodkom in manjkov v breme izrednim izdatkom;
- odpis neizterljivih terjatev in preknjižb spornih terjatev na konto spornih terjatev;
- da odredi, da se morajo sporne terjatve, ki so po ugotovitvah strokovnih služb na področju države izterljive, kakor tudi sporne terjatve, ki se nanašajo na uvozne posle, letos pospešeno izterjati.

Razpravo o zaključnem računu za lansko leto je upravni odbor pričel najprej z obravnavo počitniškega doma Portorož, nato pa doma železarjev. Tak način obravnave je bil potreben zaradi tega, ker moramo v zaključnem poročilu železarne upoštevati rezultate poslovanja obeh poslovnih enot in odobriti, da nastalo razliko med ustvarjenim dohodkom in dejanskimi stroški poslovanja krijemo iz sklada osebnih dohodkov. O poslovanju in predlogih za izboljšanje poslovanja počitniškega doma je lani večkrat razpravljal upravni odbor in sprejel ustrezne zaključke. Po podatkih zaključnega računa je lani v počitniškem domu letovalo 827 go-

stov. Od teh je bilo 759 naših aktivnih delavcev in njihovih družinskih članov, ostala razlika pa odpade na druge uporabnike, ki so plačali polno ceno dnevnega penziona. K zadovoljivemu uspehu poslovanja je precej prispeval sklep, da smo lani na brezplačno letovanje pred sezono in po njej poslali nekaj naših delavcev, za katere smo plačali polno ceno dnevnega penziona, kar je ugodno vplivalo tudi na finančni rezultat. Ob upoštevanju ustvarjenih dohodkov in nastalih stroškov poslovanja je počitniški dom lani ustvaril dohodek v višini 84.577 din. Za osebne dohodke zaposlenih v domu za čas sezone in osebnih dohodkov upravnika v celem letu je bilo izplačanih 3.290.420 din, tako da se ugotavlja izguba v višini 3 milijone 205.825 din, ki jo moramo kriti iz sklada osebnih dohodkov. Upoštevajoč ustvarjeni dohodek in število nočnin, je cena dnevnega penziona lani znašala 2.334 din. Čeprav dom ni ustvaril dovolj dohodka za kritje vseh stroškov poslovanja, pa upravni odbor ugotavlja, da se je poslovanje v primerjavi s prejšnjimi leti nekoliko izboljšalo, čeprav še niso izkoriščene možnosti za izboljšanje poslovanja. Izboljšanje poslovanja je pripisati tudi ukrepi, da smo v železarni vsako leto zadolžili enega od delavcev, ki je nadziral poslovanje počitniškega doma.

Dom železarjev imamo registriran kot samostojno enoto zaprtega tipa s samostojnim obračunom in knjigovodstvom. Finančni inšpektor, ki je lani pregledoval poslovanje, pa je ugotovil, da predmet poslovanja ni pravilno registriran, ker dom železarjev posluje kot podjetje odprtega tipa in zato ni upravičen do kritja vseh obveznosti od matičnega podjetja. Po nalogu finančnega inšpektorja so morali zato stroške poslovanja razčleniti na stroškovna mesta delovnih enot. Na stroškovno mesto družbene prehrane po takem obračunu odpadejo stroški v višini 8.311.791 din, medtem ko naj bi se ostala negativna razlika v znesku 17.414.169 din krija: 642.778 din iz rezervnega sklada doma železarjev, 16.771.382 din pa iz sklada osebnih dohodkov železarne Ravne. V domu železarjev se je lani hranilo povprečno 200 delavcev naše železarne, pripravljajo pa za naše potrebe tudi topel obrok, število tega pa je lani občutno padlo, narasel pa je promet v bifejih. Ustvarjeni dohodek je v primerjavi s prejšnjim letom za 4 % manjši. Povprečne

osebne dohodke so proti 1964. letu povišali le za 3 %

Upravni odbor ugotavlja, da poslovanje v domu železarjev ni bilo zadovoljivo. Res je sicer, da je dom grajen za sedanje potrebe nefunkcionalno in da zato nastajajo večji stroški vzdrževanja, res pa je tudi, da je vedno precej pritožb na slabo postrežbo in premajhno prizadevnost zaposlenih. Ker bo razlika med stroški, ki bremenijo usluge, izvršene za zaposlene v železarni, in skupno nastale stroške poslovanja tudi v bodoče verjetno treba kriti iz sklada naših osebnih dohodkov, je bil upravni odbor mnenja, da je intenzivno nadaljevati s pripravami za realizacijo že sprejetega sklepa, da mora dom železarjev postati samostojen gostinski obrat. Iz tega vzroka je bilo vodstvu doma železarjev naloženo, da morajo čimprej izdelati predlog za izboljšanje poslovanja in predvideti način in pogoje, pod katerimi bi se lahko osamosvojili.

Po osvojitvi zaključnega računa za počitniški dom in dom železarjev je upravni odbor nadaljeval razpravo o zaključnem računu za našo železarno. Poročilo je razdeljeno na splošni in posebni del ter predlog za razdelitev finančnih sredstev. Ker bosta tako splošni kakor tudi posebni del poročila podrobneje obravnavana na zasedanju delavskega sveta, se je upravni odbor omejil na ugotovljeni finančni rezultat in predlog za razdelitev razpoložljivih finančnih sredstev. Čeprav je doseženi uspeh poslovanja v lanskem letu zadovoljiv, bi po splošni oceni lahko bil še boljši, če se med letom v proizvodnji ne bi borili z nekaterimi težavami. Negativni vpliv je imelo pomanjkanje osnovnih surovin in reprodukcijskega materiala, predvsem uvoznih ferolegur. Pomanjkanje je imelo za posledico, da smo zaostali pri izpolnjevanju naših pogodbenih obveznosti. Čeprav smo planirani obseg skupne in blagovne proizvodnje dosegli, smo pri izvozu naših izdelkov zaostali za planom za 11,8 %. Neizpolnitev izvoznega plana je pripisati težavam, ki so se pojavljale med letom in jih pri planiranju nismo predvidevali. Razen izvoznih poslov smo lani s Poljsko sklenili še posebno pogodbo o blagovni izmenjavi, na podlagi katere smo iz Poljske uvozili 1.309,6 ton gredic, izvozili pa 1.149 t valjanih jeklenih palic in 13,5 t obročev za kroglične ležaje. Finančna situacija, ki je nastala zaradi

Težko in odgovorno delo

restrikcije kratkoročnega kreditiranja in uveljavljene gospodarske reforme, se do konca lanskega leta še ni stabilizirala. Da bi preprečili resnejše posledice pomanjkanja surovin zaradi neplačevanja naših obveznosti, smo pri Komunalni banki Slovenj Gradec s kratkoročnim kreditiranjem uspeli poravnati najnujnejše obveznosti. Težave zaradi slabe finančne likvidacije pa so v polni meri prikazale problem pomanjkanja stalnih obratnih sredstev. Planirani obseg realizacije smo dosegli z 99,6 %. Zaradi spreminjenih prodajnih cen dosežena realizacija proti 1. 1964 ni primerljiva. Brez upoštevanja tega znaša porast proti prejšnjemu letu 30,4 odst. Tako kot proizvodnja se je tudi realizacija po posameznih kvartalih gibala precej enakomerno. Najvišjo realizacijo smo dosegli v zadnjem kvartalu, kar je delno tudi posledica novih cen našim proizvodom. Po odbitku poslovnih stroškov in drugih obveznosti nam ostane na razpolago 2.688 milijonov din, v tem znesku pa je tudi postavka 1 milijarda din, za katero bi povečali naš sklad obratnih sredstev. Za sklad skupne porabe pa je namenjenih 415 milijonov din.

Povprečni osebni dohodki so lani na zaposlenega znašali 69.633 din, z upoštevanjem kritja izgube počitniškega doma in doma železarjev, ki jo moramo kriti iz osebnih dohodkov, pa povprečni osebni dohodki na zaposlenega znašajo 70.156 din. Po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov je med letom ugotovljeni osebni dohodek formiran na osnovi dosežene realizacije naših izdelkov le akontacija, končni izračun pa se izvrši po zaključnem računu podjetja, ko se ugotovi skupni uspeh poslovanja. Zaradi pomanjkanja ferolegur, delno pa tudi zaradi zmanjšanja povpraševanja po plemenitih jeklih, smo morali delno odstopiti od predvidenega asortimenta proizvodnje. Zato smo izdelali večje količine valjanega in kvalitetnega ogljikovega jekla, pri tem asortimentu pa ne dosegamo dohodka. To pa je na zmanjšanje dohodka vplivalo najmanj v višini 85 milijonov dinarjev. Upoštevajoč višino osebnih dohodkov, ki nam pripada po doseženi realizaciji, in že izplačane osebne dohodke, nam ostane za izplačilo še 69.001.878 din neto osebnih dohodkov. Iz ostanka osebnih dohodkov pa moramo najprej pokriti izgubo počitniškega doma in doma železarjev, tako da nam ostane za razdelitev še 49.024.471 din neto osebnih dohodkov. Ostanek osebnih dohodkov bi izplačali v dveh mesecih, in sicer bi se 30 milijonov din izplačalo ob izplačilu osebnih dohodkov 15. marca, preostala razlika pa 15. aprila letos.

Po sprejetju poročila in predloga razdelitve razpoložljivih sredstev je upravni odbor izdelal še predlog plana splošnih izdatkov

iz sklada skupne porabe, namenjenih v letošnjem letu za neinvesticijske izdatke. Za te potrebe je letos namenjenih 600.000 N din, ki bi jih porabili za dotacije, za nakup praktičnih daril jubilarom dela in za naš prispevek v sklad za družbeno dejavnost.

Upravni odbor je po analizi poročila in ugotovljenega finančnega rezultata sklenil, da predlaga delavskemu svetu:

— da sprejme in odobri zaključni račun počitniškega doma Portorož za leto 1965 in dovoli, da ugotovljeno izgubo v višini 3 milijone 205.825 din krije naša železarna iz sredstev osebnih dohodkov;

— da sprejme in odobri poslovno poročilo in zaključni račun doma železarjev in odobri, da se ugotovljena izguba v znesku 16 milijonov 771.482 din krije iz sklada osebnih dohodkov naše železarne;

— uprava doma železarjev se zadolži, da čimprej izdela predlog za izboljšanje poslovanja in predlaga, na kakšen način in pod katerimi pogoji bi se dom železarjev lahko osamosvojil;

— da sprejme in odobri poslovno poročilo o poslovanju železarne v lanskem letu, vključno z ugotovljenim finančnim rezultatom, in dovoli;

da se ostanek doseženega dohodka, ki ostane na razpolago podjetju, razdeli, in sicer 2.253 milijonov din na poslovni sklad in 415 milijonov din na sklad skupne porabe;

da se ugotovljeni ostanek osebnega dohodka iz lanskega leta v višini 49.024.671 din izplača v višini 30 milijonov din pri izplačilu osebnih dohodkov 15. 3. 1966, ostala razlika pa pri izplačilu meseca aprila letos.

OSTALA PODROČJA POSLOVANJA

Na obvestilo poslovnega združenja Rude in metali v Ljubljani, da naj naša železarna na podlagi razreza za financiranje njihovega poslovnega združenja poravnava še zaostale obveznosti iz lanskega leta, je bilo sklenjeno, da je delež, ki odpade na našo železarno, plačati, na prvem zasedanju pa predlagati DS, da izstopimo iz članstva tega poslovnega združenja. Tako odločitev je upravni odbor sprejel, potem ko je ugotovil, da poslovno združenje Rude in metali ni izpolnilo naših pogojev in zahtev in ker nič ne kaže, da bi se poslovanje združenja lahko izboljšalo.

Na podlagi predlogov in stališč, ki so bila izoblikovana na skupnem sestanku upravnega odbora in predstavnikov družbeno političnih organizacij, je izdelati nov predlog pravilnika o dodatku za dopust in ga posredovati delovni skupnosti v razpravo. Predlog naj upošteva kriterije, da se delavcem, ki brez predhodnega opravičila izostanejo z dela, dodatek za dopust zmanjša, in da naj

ZAHVALA

Ob prerani izgubi moža in očeta

FRANCA KOKALA

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, znancom, sosedom, godbi na pihala, društvu upokojencev in prijateljem za spremstvo na njegovi zadnji poti, darovalcem vencev in vsem, ki so izrekli sožalje. Posebej se zahvaljujem govornikoma g. ž. Jarošu Kotniku in tov. Antonu Slaniču za tolažilne besede.

Vsem, ki so nam kakor koli pomagali, še enkrat prisrčna hvala.

Zalujoči: žena in sinova

se višina dodatka za dopust poleg stalnega dela obračunava za vse zaposlene v višini 30 odst. od povprečnih osebnih dohodkov, ki jih je vsak posameznik dosegel v zadnjem trimesečju lanskega leta.

Na predlog vojaške evidence je bilo odobreno, da se komandirju DPLB od 1. marca 1966 dalje poviša mesečni honorar za opravljanje tega dela od sedanjih 3500 na 5000 S din.

Tov. Vinku Pušniku se na njegovo prošnjo lahko izda potrdilo, da od naše železarne ni nobenih ovir, da se mu ne bi moglo izdati dovoljenje za opravljanje male obrti s področja mizarske stroke, če tako delo ne bo negativno vplivalo na izvrševanje njegovih delovnih dolžnosti na delovnem mestu v železarni.

Na predlog TO sindikata je v zvezi s praznovanjem 8. marca — dneva žena — bilo odobreno:

— da imajo vse delavke dne 8. marca 1966 plačano odsotnost z dela, ki se jim ne šteje v redni letni dopust;

— za organizacijo proslave se za vsako zaposleno delavko prispeva 600 S din;

— če vse delavke na dan žena ne bodo mogle izostati z dela, lahko odobreno odsotnost izkoristijo kak drug dan, vendar jo morajo izkoristiti najpozneje do 12. marca 1966.

Prošnja zaposlenih v železarni, ki po veljavnem pravilniku o delitvi osebnih dohodkov za prevoz na delo in z dela niso upravičeni do vozniških kart za avtobus, da bi se jim ta ugodnost izjemoma odobrila, je bila zavrnjena, ker so to največ zaposleni, ki delajo samo v dopoldanski izmeni in imajo ugodne vlakovne zveze.

Prošnja Slavke Kešelj, da bi se ji uporaba letnega dopusta iz lanskega leta izjemoma odobrila še meseca februarja letos, ker ga zaradi bolezni prej ni mogla izkoristiti, je bila odklonjena, ker je bila uporaba dopustov za lansko leto izjemoma dovoljena samo do konca januarja.

Prošnja v železarni zaposlenega Alojza Potočnika in Ivana Camleka, ki želita graditi lastne stanovanjske hiše v Črni oz. v Slov. Gradcu, da bi se jima v železarni omogočil nakup za gradnjo potrebnega betonskega železa, je bila zavrnjena, ker so do nakupa gradbenega materiala v železarni upravičeni samo delavci, ki grade lastne stanovanjske hiše, ki niso oddaljene od železarne več kot 8 km.

Prošnja stanovanjskih zadrug Prežihovo in Navrški vrh ter prošnje ostalih delavcev, da bi se jim odobril kredit za gradnjo stanovanjskih hiš, se začasno odloži in se bodo obravnavale pozneje, ko bo znana višina sredstev, namenjenih za individualno gradnjo stanovanjskih hiš, in bodo sprejeti kriteriji, po katerih se bo kredit dodeljeval.

Zaradi povišanja gostinskih uslug se je naša bolnišnica kontrolorjema povišal terenski dodatek od sedanjih 10.000 na 14.000 dinarjev mesečno. Dodatek se jima bo izplačeval v obliki dnevnice in potnih stroškov.

Predlog vodstva mehanskih obratov za otvoritev novih delovnih mest se vrne na njihov naslov z zahtevo, da ga dopolnijo z opisom delovnih zadolžitvev in ekonomsko utemeljitvijo, nakar naj ga v nadaljnji postopek dostavi oddelku za študij dela.

Na predlog oddelka za študij dela so bili sprejeti normativi za določitev doseganja

Motiv iz jeklovleka

posredne norme z veljavnostjo od 1. januarja 1966 dalje.

Na osnovi lanskega dosežanja in planskih zadolžitvev za letošnje leto je upravni odbor sprejel nove premijske normative z veljavnostjo od 1. januarja 1966 dalje. Ker so na normative obrati, ki zaradi izvoza ne dosegajo planiranega dohodka in realizacije, imeli nekatere pomisleke, in z namenom, da bi se ti uskladili s splošnimi potrebami in interesi železarne, se zadolžila analitsko planski sektor in štab za študij dela, da izdelata predlog, v katerem obsegu in na kakšen način bi se zaradi tega nastalo zmanjšanje lahko upoštevalo pri osebnih dohodkih in izračunanih kriterijih ter pogojih za doseganje premije.

Prošnja splošne bolnišnice Slov. Gradec, da bi naša železarna za potrebe njihovega internega oddelka nabavila nekaj registrirane papirja za elektrokardiograf, ker ga sami zaradi pomanjkanja deviznih sredstev ne morejo nabaviti, je bila zaradi pomanjkanja deviznih sredstev v naši železarni zavrnjena.

Na ponudbo podjetja Edilit Ljubljana, da bi naša železarna za letovanje članov svoje delovne skupnosti od njih odkupila v počitniškem naselju v Umagu nekaj weekend hiš, je upravni odbor imenoval komisijo, ki naj ugotovi realnost ponudbe. Komisija si je ogledala počitniško naselje in ugotovila, da so weekend hiše sicer prijetno urejene, ni pa urejena okolica. Naselje je oddaljeno od Umaga nekaj več kot 3 km in v njem ni gostinskega obrata, zato bi za letovanje prihajali v pošte samo poročeni člani naše delovne skupnosti, ki bi bili pripravljeni sami pripravljati jedila in pospravljati prostore. Komisija je po pregledu prišla do zaključka, da nakup weekend hiš v Umagu za nas ne bi prišel v poštev. Njeno ugotovitev in predlog je osvojil tudi upravni odbor in sklenil, da je z odločitvijo za nakup zaenkrat počakati. Ker v našem počitniškem domu v Portorožu lahko dopust izkoristi samo omejeno število zaposlenih, je bil upravni odbor mnenja, da bi kazalo razmišljati o povečanju njegovih kapacitet, posebno še, ker zmogljivost kuhinje to dopušča. Zato je zahtevali od občinske skupščine Piran podatke, če je naše zemljišče za počitniškim domom po njihovem urbanističnem načrtu predvideno za gradbene namene. Če je tako, se naj bi ta zamisel realizirala.

Na prošnjo gimnazije Ravne na Koroškem je upravni odbor odobril, da bomo v začetku aprila na praktično proizvodno delo sprejeli 32 dijakov III. razreda.

Predlog vodstva mehanskih obratov, da bi se z nekaterimi delavci vzmetarne sklenila pogodba o dodatnem delu za izdelavo poskusnih vzorcev vzmeti, je bil odklonjen in odločeno, da se delo na izvršitvi te naloge, ki bo opravljeno izven rednega delovnega časa, lahko plača po ceniku del, povečano za odstotek, določen za delo preko polnega delovnega časa.

Pritožbo, ki jo je proti odločbi o odpovedi delovnega razmerja naslovil na upravni odbor tov. Franc Ropič, je odstopiti pravni službi železarne, ki naj ugotovi pravilnost postopka.

Za kolektivno nezgodno zavarovanje, ki ga je za zaposlene odobril delavski svet podjetja, se sklene, da je z zavarovalnico skleniti pogodbo, da se vsi zaposleni za primer smrti, invalidnosti ali dnevne odškodnine zavarujejo po povprečnem nezgodnem zavarovalnem razredu, ki se izračuna na podlagi vseh nevarnostnih razredov, v katere so zaposleni po svojem poklicu in delu razvrščeni.

Odobri se, da naša železarna plača zaostalo članarino iz lanskega leta za članstvo v Jugoslovanskem komiteju za elektrotermijo in elektrokemijo.

Upravni odbor je prav tako odobril, da naša železarna pristopi k Jugoslovanskemu društvu za raziskavo materiala brez porušitve, katerega letna članarina znaša 50.000 dinarjev.

Ponovna prošnja v železarni zaposlenega Ivana Goloba, da bi mu nudili za čas izrednega študija na upravni šoli v Zagrebu iste pogoje kot ostalim članom delovne skupnosti, je bila odklonjena, ker delavcev te stro-

ke ne potrebujemo. Če zaradi odklonitve prošnje prizadeti ne bi mogli opravljati izpitov, smo mu v železarni za dneve izpitov pripravljeni odobriti neplačani dopust, medtem ko mu drugih ugodnosti ne moremo nuditi.

Volitve v organe upravljanja

Ker letos poteče mandat polovici članov delavskega sveta podjetja in DS DE, je bilo sklenjeno, da se na naslednjem zasedanju predlaga DS, da izvrši razpis volitev. Volitve naj bodo v sredo, 20. aprila 1966. Volitve se bodo izvajale po delovnih enotah, kandidatne liste pa naj bi bile sestavljene po obratih. Ustrezno z razpisom je DS posredovati še predlog za imenovanje volilne komisije in komisije za sestavo volilnih seznamov.

Izobraževanje

Na predlog komisije za kadre in izobraževanje je UO sklenil, da se v šolskem letu 1966/67 izvrši več razpisov.

— Razpis za sprejem učencev v en razred metalurške smeri v MIS. Za vse učence bi bil dve leti enoten program, nato pa bi se ožje specializirali za poklice topilec, kalilec in valjavec. Če bo več prijav, kot dopušča zmogljivost razreda, se bo o otvoritvi dodatnega razreda razpravljalo naknadno.

Razpiše se sprejem v dveletno šolo za priučevanje za kovinske poklice, v katero bi se sprejelo 30 učencev.

Razpiše se sprejem za TSS oddelek tehnološke smeri. Učni program tega oddelka je v sodelovanju z vodstvom šole v Mariboru prilagoditi našim potrebam. Delavci bi po uspešno končanem šolanju zasedli delovna mesta v naših metalurških obratih.

Pri izobraževalnem centru je treba letos organizirati šolo za vodstveni kader v proizvodnji, ki jo bodo obiskovali delavci z že pridobljeno kvalifikacijo, vključno do predelavcev. Preden bo izvršen razpis za sprejem kandidatov, morajo IC in prizadete strokovne službe izdelati profil delovnih mest in temu primerno prilagoditi učni program in čas trajanja šole.

Ker bo v naslednjih dveh letih končalo kovinski oddelek MIS in šolo učencev v gospodarstvu precej učencev in bomo naše potrebe za določeno obdobje lahko pokrili, se letos razpis za kovinske poklice v MIS in šoli učencev v gospodarstvu ne izvrši. Iz tega razloga letos tudi ne bomo več sprejemali prijav za tehnične risarke, ki jih za naše potrebe usposabljam v Mariboru.

Iz tehničnih vzrokov se letos ne izvrši ponovni vpis za administrativno šolo. Tudi na tej šoli bo letos zaključilo šolanje 28 učenec in bodo naše potrebe po tem kadru krite za

daljše obdobje. Kolikor pa je občinska skupščina Ravne na Koroškem zainteresirana za nadaljnji obstoj šole, lahko ta sicer normalno deluje, če financiranje prevzame sklad za šolstvo.

Ker na administrativni šoli razpolagamo s potrebnim številom pisalnih strojev, strokovno znanje že zaposlenih delavk v administrativnih delih pa v vseh primerih ni zadovoljivo, se mora letos pristopiti k njihovem strokovnemu usposabljanju iz strojepisa, stenografije in slovenščine. Tako kot za delavke, zaposlene v administraciji, je tečaj za izpopolnitev na delovnih mestih organizirati tudi za zaposlene v knjigovodstvu in evidenci. Za vse je določiti stopnjo zahtevane strokovne usposobljenosti. Če se po končanem tečaju ugotovi, da delavke ne bodo zadostile postavljenim pogojem, se bo pristopilo k zamenjavi na delovnih mestih.

Naši štipendistki Anki Drezgic je bila odobrena 6-mesečna brezplačna praksa v Angliji z namenom, da se izpopolni v angleščini. Stroške potovanja in prakse krije štipendistka sama.

V železarni zaposlenemu Dragu Jehartu se je odobrilo povračilo prevoznih stroškov na relaciji Ravne-Maribor in obratno ter potrebni izredno plačani dopust v času, ko mora kot izredni slušatelj VTS v Mariboru obiskovati obvezne seminarje in predavanja.

Upravni odbor je končno potrdil predlog komisije za kadre in izobraževanje in pre-kvalifikacije industrijskih zidarjev.

Službena potovanja v inozemstvo

Na predlog komercialnega sektorja se je Bogomiru Volčanšku podaljšalo že odobreno službeno potovanje v Vzhodno Nemčijo od prej odobrenih 6 na 7 dni.

Štiridnevno službeno potovanje na Norveško je bilo odobreno tudi direktorju Gregorju Klančniku.

Upravni odbor je ugodil tudi prošnjam raznih organizacij in društev ter članom naše delovne skupnosti ter odobril za namene in potrebe, ki so bile navedene v prošnjah in vlogah, izredno plačane dopuste.

-et

Fičko

Mož v rekordu je vozil za fičkom in videl, kako je ta vsakih 20 m sumljivo poskočil. Dohitel ga je in sočutno vprašal voznika, če je z vozilom kaj narobe.

— Oh, nič, je odvrnil ta, — samo kolca se mi.

»Kot kralj na planini visoki...«

Foto: R. Gradišnik

BESEDO IMAJO ŽENE

Razgovor s sodelavkami ob 8. marcu

Takole enkrat na leto, za 8. marec, se spomnimo, da imamo v naši železarni eno šestino žensk — sodelavk. Takrat tudi ugotovimo, da v resnici ne vemo dosti o njihovih problemih in skrbeh. Ker je razmeroma malo sodelavk v organih samoupravljanja, tudi ne slišimo pogosto njihovega mnenja o aktualnih problemih v podjetju. Zato smo se odločili, da bomo dali besedo njim. Poskušali smo zajeti čimveč tipičnih poklicev, ki jih ženske pri nas opravljajo. Da vseh nismo mogli obseči, je razumljivo, ker je naš prostor omejen. Upamo, da bo današnji zgled opogumil ostale in da se bodo v prihodnje tudi sodelavke pogostejše kot doslej pojavljale v našem glasilu.

Uredništvo

Poldika Strnad je laborantka v analitskem laboratoriju in mati treh otrok. Dela v dveh izmenah, 10 let pa je delala tudi ponoči. Ker je analitski laboratorij s svojim delom vezan na topilnico, delajo laborantke tudi ob nedeljah, medtem ko imajo topilci zaradi štirih izmen dva dneva v tednu prosta. Sicer dobijo plačane nadure, vendar bi marsikatera žena in mati raje imela proste nedelje.

Delo laborantk je naporno, ker 8 ur na dan stojijo. Gospodinja, ki sedi, ni dobra gospodinja, zato se takšno stanje doma nadaljuje in traja pri nekaterih kar 16 ur na dan. Marsikatera dobi žilaste noge, vse pa menijo, da bi zračni zaščitni čevlji njihov položaj olajšali. Zrak v laboratoriju je kljub ventilaciji največkrat slab.

Plačane so po učinku, po številu opravljenih analiz. Kadar dela topilnica legirane šarže, ima laboratorij mnogo dela in so torej tudi zaslužki v redu, kadar pa so peči v remontu, je stvar seveda obratna, in če potem človek zasluži le po 800 dinar-

jev na dan, je ob petnajstem plača seveda temu primerno slaba.

Da je delo vendarle znosno, imajo zasluge laborantke same, ker se med seboj zelo dobro razumejo. Za družbeno delo predvsem gospodinje ob svojem 16-urnem delavniku nimajo časa. Sicer pa bi Strnadova želela, da bi bili naši trgovci bolj gibčni in ne bi bilo treba čakati v vrstah na meso in mleko. Prav pa bi tudi bilo, da bi Ravne dobile samopostrežno trgovino.

Betka Hribernik iz finančnega knjigovodstva je na splošno vprašanje o položaju

Betka Hribernik

ju in problemih žensk odgovorila, da o teh stvareh pri nas kdaj pa kdaj razpravljamo, da smo teoretično in načelno tudi vedno vsi za to, da je treba ženam pomagati, predvsem materam, toda v praksi se po navadi nič ne spremeni.

Konkretno: zakon določa prehod na skrajšan delovni čas, torej bi bilo možno znotraj podjetja urediti stvari tako, da bi, ne glede na obrat, ženske ob sobotah (ali vsaj vsako drugo soboto) nehale s delom 2 do 3 ure prej. Tako bi prej opravile domača dela in bi se res lahko tudi spočile — od spočitega človeka pa ima tudi podjetje večjo korist. Toda žal nič ne kaže, da bi bil ta predlog (pravzaprav že precej star) kmalu sprojet.

Naslednje vprašanje je bilo v zvezi z govoricami nekaterih sodelavk v železarni, da so zapostavljene. Tovarišica Hribernikova je odgovorila, da žene pri tem mislijo v glavnem to, da njihovih predlogov merodajni največkrat ne upoštevajo, drugič pa to, da pri nas ženske sicer z leti pridnostjo in sposobnostjo napredujejo, vendar so takšne možnosti zelo majhne, pa tudi lestvica, po kateri bi lahko napredovale, ima komaj dva, tri kline in — konec. Na prste lahko pri nas preštejemo ženske, ki bi bile na odgovornejših delovnih mestih, čeprav sposobnih sodelavk gotovo ne manjka. Tako torej pride do manjvrednostnih kompleksov.

Pri društvenem delu je značilno, da sodelujejo večinoma starejše, medtem ko mlade skoraj sploh ne, in nastaja vprašanje, kako bo z zamenjavo generacij. V delavskih svetih je res premalo žensk, vendar pa ženske tam zastopajo širše interese in tak organ tudi ni najbolj primeren za obravnavanje bolj ženskih problemov.

Pa še problem zaposlenih mater: pri današnjem stanju našega osnovnega šolstva, ko imajo nekateri otroci pouk celo v treh izmenah, vsi pa v dveh, je zaposlena mati s svojimi otroki premalo skupaj. Ona je dopoldne v službi, oni sami doma, popoldne pa obratno — ona doma, otroci v šoli. Tako ni pravega družinskega življenja, s tem pa tudi ne prave vzgoje, saj sta mati in otrok dejansko le zvečer nekaj ur skupaj, oba že utrujena. Treba bi bilo podvzeti čimveč ukrepov za hitro gradnjo šol (ne ene šole!) in bi morali predvsem občinski forumi vzeti stvari krepkeje v roke.

Delo pri žagah ni lahko in včasih moraš vzdigovati kar precej težke kose. 35-letna **Olga Burjakova** dela na taki žagi že pet let, v železarni pa je od leta 1949.

Dvoizmensko delo za mater treh otrok ni prijetna stvar in ker ti stalno šumi tista o neenakopravnosti žensk po ušesih, smo povprašali Olgo, če se tudi ona čuti zapostavljena.

»Pri delu smo vsi enaki,« je odgovorila, »moški in ženske. Pri nas ni protežiranja in prav zaradi tega spoštujem mojstra. Seveda je včasih težko, a na koncu šihita, ko seštejem zaslužek, le vidim, da se izplača, če se človek potruji. Problemov pri delu nimam, rada bi le, da bi se uredilo tako, da bi pri žagah zaposleni dobili dve delovni obleki letno, saj jih tudi res potrebujemo. Tudi drugače se ne počutim zapostavljena in mislim, da je to več ali manj samo misel nekaterih 'frajeric', ki niso navajene poštenega dela.«

Olga je članica DS DE SMO in članica komisije za ženska vprašanja. Zanimali

Olga Burjak

Poldika Strnad

smo se za probleme s tega področja pa nam je povedala: »Obravnavamo razne prošnje in pritožbe sodelavk. Rada bi, da bi se čimprej ugodno rešil problem nočne dela tov. Zinke Štosirjeve, ki ima tuberkulozo na očeh in mora kljub temu še vedno delati ponoči.«

O življenju zunaj železarne pa je povedala:

»Vsa leta kupujem v eni in isti trgovini in ne morem se pritožiti. 'Fasengo' mi prinesejo vedno na dom, in če dobijo kaj novega, me vedno obvestijo. Prostega časa pa praktično nimam. Saj veste, kako je, če si v službi, imaš doma gospodinjstvo in tri otroke. Vendar se ne pritožujem, navajena sem delati. Zelo rada prebiram TT, Nedeljskega in romane v nadaljevanjih. To je moje razvedrilo. Včasih bi rada šla z možem v kino, pa se raje posvetim otrokom, saj smo bolj poredko skupaj.

Kaj bi še povedala? Da je draginja, tako vsi vemo. Glavno pa je le to, da imaš delo.«

Mira Breznik še ni dolgo v našem kolektivu, vendar se je že dobro vključila v delovni proces jeklovleka in svoje delo na brusilnem stroju opravlja v zadovoljstvo

Mira Breznik

vseh svojih predpostavljanih. Ko govoriš s to 23-letno mladinko z Leš, dobiš občutek, da na svetu ni nobenih problemov, saj je z vsem zadovoljna, s sodelavci, s predpostavljenimi in z življenjem nasploh. Zelo rada hodi na izlete in prav vesela je bila, da se je lahko udeležila letošnjega izleta z mladino železarne v Ptuj v času kurentovanja.

Tudi njo smo vprašali, kako je kaj z enakopravnostjo oziroma če se čuti zapostavljena. Začudeno je pogledala. »Zakaj? Ne čutim se zapostavljena, v redu delam in dobro zaslužim.« Kako je kaj na Lešah, smo bili radovedni? Mladinskih plesov ne pogreša, rada gleda televizijo in igre ali pa si ob knjigi krajša svoj prosti čas.

Se prijazen nasmeh in že se je zopet posvetila svojemu delu.

Fanika Enci, kurirka v jeklarni od jeseni 1964, je med »najstarejšimi« kurirkami v podjetju. Meni, da bi eno leto kurirsko

delo še šlo, potem pa si človek že zaželi bolj stalnega dela v pisarni. Opravila je v podjetju mehanografski tečaj za strojno

Fanika Enci

knjigovodkinjo, ugotavlja pa, da imajo kurirke toliko dela, da se med službo ne morejo izpopolnjevati v pisarniških delih, kot na primer v strojepisju in administraciji. Tako potem kurirka, ki jo premestijo v pisarno, četudi ima že kakšno leto delovne dobe, začne čisto od kraja, kot novinka.

Če bi bila kakšna možnost, da bi se dekleta po službi izpopolnjevala v delih, ki jih bodo pozneje opravljala, bi to bilo gotovo zelo dobro in bi marsikatera rada žrtvovala kaj prostega časa za to.

Ker ima doma dosti dela, se ne udeležuje društvenega življenja, čeprav ima na primer veliko veselje do knjig. Kljub temu, da je že več kot leto dni kurirka, se ne pritožuje nad delom, saj je v tem času dodobra spoznala vse obrate, proizvodnjo in ljudi in je to gotovo ena od velikih prednosti tega poklica. Želi si le, da bi bili ljudje malo bolj potrpežljivi, saj se jih včasih nabere po deset, ki hočejo imeti kakšno stvar opravljeno takoj, običajno pa so te stvari na desetih različnih koncih železarne, kurirka pa ima (kot vsak drug človek) le dvoje rok in nog ter včasih pri najboljši volji ne more ustreči.

V ponedeljek je nastopila službo in s ponedeljkom je nehala delati v našem kolektivu. Med tema dvema ponedeljkoma pa je dolga doba. Malo manj kot 21 let. In vedno je delala le popoldne. Samo čistilka je bila, začela je še v starem, zidanim upravnem poslopju, kjer je bilo treba kuriti še peči, končala pa je v garderobi kovačnice. Samo čistilka je bila, ta skromna in prijazna ženica, a vendar spoštovana kot delavka in mati — **Marija Jamškova**.

»Lepo morate napisati,« je prosila, »saj so bili vsi vedno tako prijazni z menoj in kar žal mi je, da moram v pokoj,« je predstavila. Metla je bila njen najbolj pogosti delovni pripomoček, a polnih 16 let je prala tudi brisače, jih šivala in likala. Ponoči je to delala in še nekaj dodatno zaslužila, da ji je boljše šlo. »Saj veste,« je povedala, »da pri metli ne moreš veliko zahtevat,« ko sva govorila o zaslužku, s

katerim pa je zadnje mesece zelo zadovoljna.

Prav nagovoriti sem hotel to prijazno 60-letno ženico, da pove tudi kaj, kar ni v redu, kar se ji ne zdi prav, saj danes vsi povprek »udrihamo«, a nič. Sama hvaležnost je je. Hvaležna je, da je leta 1945, ko je ostala sama z dvema sinovoma, takoj dobila službo, hvaležna je zlasti športnim delavcem, da so pomagali vzgojiti oba njena fanta, s katerima ima izredno veselje, in ki sta ji tudi vedno rada pomagala. Lice ozari pritičen nasmeh, ko govori o svojih sinovih, in še danes hrani malo košarico, s katero ji je mlajši nosil premog iz kleti starega upravnega poslopja v pisarne. Nekam ponosna je, ko govori o tem, da ji je starejši večkrat »zribal« kuhinjo. In prav isti občutek dobiš, ko govori o prijaznih kovaških mojstrih in njenih prejšnjih nadrejenih, ki jih ni bilo malo, ter skromno pristavi, da so bili z njenim delom vedno zadovoljni. Ne, pritožb čez njeno delo ni bilo in samo enkrat se je »gor nakuhala«, ko so hoteli, da bi delala na dve izmeni. In to je tudi vse. Drugače se ji zdi vse prav, veselje ima z delom, največje veselje pa seveda s svojima fantoma, ki sta zelo pridna.

Marija Jamšek

Če kaj čita? O ja, Večer redno prebira. No, in sedaj bo za to še več časa.

M. Kolar — J. Šater

Sočutje

Sinček se je pricimeril domov s prasko na licu, mama ga je vprašala: »Ti ubogi otrok, ali te zelo boli? Kdo pa je tisti divjak, ki te je tepel?«

Sinček: »Tisti mali z raztrganim suknjičem in z izbitim zobom, ki si pravkar z robcem obvezuje oko.«

Skrb za bodočnost

— In ko bodo vsi ljudje tako plešasti, kot si ti očka, v katero stroko bodo preusmerili frizerje?

Z zasedanj delavskega sveta

Meseca februarja je moral delavski svet potrditi inventuro in inventurne razlike ter zaključni račun za lansko leto za dom železarjev, počitniški dom in matično podjetje. Razen tega je delavski svet razpravljal še o predlogu povišanja posebnih poslovnih stroškov in predlogov, da naša železarna izstopi iz članstva poslovnega združenja Rude in metali, predlog plana splošnih izdatkov, namenjenih za neinvesticijske izdatke v letošnjem letu, in o predlogu pristopa naše železarne k poslovnemu združenju za energetiko SR Slovenije. Zaradi obsežnosti in važnosti materiala se je delavski svet za svojo razpravo prejšnji mesec sestel dvakrat.

O inventuri in inventurnih razlikah v lanskem letu na zasedanju ni bilo posebne razprave. Delavski svet je ob ugotovitvi, da sta potek in organizacija inventure bila izvršena v redu in da v materialu med posameznimi razredi ni bistvenih razlik, poročilo potrdil, posebno še ker je o tem predhodno podrobno razpravljala upravni odbor in ga že s svojim mnenjem ter predlogi posredoval temu organu v odobritev.

Tudi predlog za povišanje posebnih poslovnih stroškov na račun plačila najemnine za naše razstavne prostore v poslovni zgradbi Čelika v Beogradu kakor tudi predlog, da naša železarna izstopi iz članstva poslovnega združenja Rude in metali je delavski svet brez večje razprave na podlagi obrazilitve v smislu predlogov osvojil.

Nekoliko oostrejša je bila razprava o poslovnem poročilu in zaključnem računu za lansko leto za počitniški dom Portorož in dom železarjev. Člani delavskega sveta so bili mnenja, da je bila cena dnevnega penziona v počitniškem domu precej visoka in da je vprašanje, če je realna. Za izgubo, ki je nastala, po njihovem ne bi smeli iskati vzroka samo v gospodarski reformi in delnem povečanju stroškov prehrane, ampak tudi v premajhni skrbi za boljše poslovanje. Na splošno je prevladovalo mnenje, da zaposleni v železarni nismo dolžni kriti razlike v poslovanju iz svojih osebnih dohodkov, po-

sebeno še ker se tako uslug počitniškega doma kakor tudi doma železarjev poslužujejo samo nekateri zaposleni. Za dom železarjev pa je bilo povedano, da postrežba ni zadovoljiva, da na stroške poslovanja vpliva tudi število zaposlenih, ki bi se z boljšo razporeditvijo in organizacijo dela lahko zmanjšalo. Poudarjeno je bilo, da smo ob uveljavitvi gospodarske reforme v naši železarni sprejeli akcijski program, da pa bi bil ta bolj potreben za dom železarjev. Predstavniki doma železarjev so nakazane slabosti poskušali pojasniti s tem, da je razlika v poslovanju doma železarjev nastajala tudi prejšnja leta, vendar je to matično podjetje lahko krilo iz poslovnih stroškov, letos pa je del razlike kriti iz osebnih dohodkov. Železarna krije samo tiste stroške, ki jih po predpisih lahko krije, da pa na ustvarjeni dohodek doma železarjev vpliva tudi dejstvo, da v železarni določamo ceno hrane za abonente, topel obrok in cene v bifejih. Razprava je opozorila tudi na to, da je že lani delavski svet ob potrditvi zaključnega računa sklenil, da se mora dom železarjev osamosvojiti, vendar se to še ni moglo realizirati, ker osamosvojitve ni odvisna samo od naše železarne, ampak tudi od občinskih forumov. Tudi če se dom železarjev osamosvoji, bo treba najti ustanovitelja. Ta pa je lahko samo naša železarna ali pa občinska skupščina, vendar je zelo malo verjetno, da bi občina želela prevzeti ustanoviteljske pravice. Tudi v primeru, da dom železarjev postane samostojen gostinski obrat, bo ustanovitelj moral kriti razliko v stroških poslovanja, mi pa bomo z njimi imeli urejene pogodbeno odnose, v katerih bomo določili, katere usluge in pod katerimi pogoji bodo za nas vršili.

Za poslovno poročilo in zaključni račun za lansko leto za matično podjetje je bilo povedano, da se deli na splošni in posebni del ter na predlog razdelitve sredstev. V splošnem delu poročila so navedeni podatki o ustanovitvi in registraciji podjetja, številu zaposlenih in kvalifikacijska struktura, izobraževanje kadrov, delovna disciplina in disciplinske kazni, imovinski spori, službeni pregledi, delovno varstvo in družbeni standard ter predvideni predlog prehoda na 42-urni teden. Iz podatkov je razvidno, da je lani zaradi raznih izostankov bilo povprečno odsotnih 13,54 % delavcev, da sta bila zaradi kršitve delovne dolžnosti izrečena 102 disciplinska ukrepa in da je delavski svet zaradi hujše kršitve delovne dolžnosti izključil iz železarne tri delavce. Lansko leto smo pri znižanju delovnih nezdod zabeležili določen napredek, saj smo število nezdod znižali na 7,2 % na skupno število zaposlenih, in je to v primerjavi s prejšnjimi leti do sedaj najnižje. Med nezdodami pa je lani bila žal tudi ena smrtna in ena hujša nezdoda, medtem ko so bile ostale srednje in lažje narave. Po pojasnilih splošnega dela se je delavski svet seznanil s posebnim delom poročila. Pri tem je bilo povedano, da smo v železarni po uveljavitvi gospodarske reforme za zadnjih pet mesecev izdelali nov gospodarski načrt, v katerega smo vključili tudi naš akcijski program. S seštevkom dosežene proizvodnje in novega programa je bil izvršen rebalans gospodarskega načrta poslovanja, ki je bil višji od prvotno sprejetega poslovnega plana. Tako postavljeni plan smo pri skupni proizvodnji presegli za 3 %, pri blagovni pa za 2,5 %, medtem ko smo realizacijo dosegli le z 99,6 %. Gibanje proizvodnje po kvalitetnem asortimentu kaže, da se stanje popravlja in smo lansko leto izdelali samo še 0,9 % navadnih jekel, kvalitetnega jekla 26,7 %, plemenitega jekla pa 72,4 %. Čeprav je dosežen napredek, je na njega negativno vplivalo pomanjkanje uvoznih surovin, sicer bi lahko dosegli še boljše rezultate. Lani so prenehale težave pri nabavi premoga in zaradi tega ni bilo zastojev ali težav v proizvodnji, težave pa so spremljale nabavo ostalih surovin. Za prodajo naših izdelkov na domačem tržišču je bilo povedano, da je bila v prvem kvartalu za nas ugodna, da pa

so v drugem kvartalu že delno vplivali novi gospodarski ukrepi. Pričelo se je zmanjšanje povpraševanja po legiranih konstrukcijskih jeklih in brzoreznem orodju. Posledica take situacije na tržišču je bilo zmanjšanje dodatnih naročil, nekateri pa so celo stornirali že sklenjene pogodbe. So pa lani bile z našimi kupci stalne težave zaradi nerednega plačevanja računov za dobavljeno blago. Tem smo sicer pretili s storniranjem pogodb in z ustavitvijo nadaljnje odpreme naročenih proizvodov, vendar k sankcijam nismo mogli pristopiti, ker nam bi v tem primeru pričelo primanjkovati naročil. Z odpremo naših izdelkov nismo imeli težav, ker nam železnica vedno nudi dovolj vagonov za nakladanje, težave pa so še vedno zaradi neenakomerne odpreme iz obratov. Največ težav pri plačilu smo imeli z našimi največjimi odjemalci. Zaradi neplačevanja računov naših kupcev tudi sami nismo mogli vedno pravočasno poravnati naših obveznosti do dobaviteljev. Težave zaradi slabe finančne likvidacije so v polni meri prikazale problem stalnih obratnih sredstev. Pri ugotovitvi finančnega rezultata poslovanja v lanskem letu ta pove, da smo morali zaradi različnega sistema obračuna in ugotovitev obveznosti plačila prispevkov iz dohodka, ki ga moramo odvesti za potrebe federacije iz dohodka, ustvarjenega z dejavnostjo obratov 117. panoge, izdelati ločeni obračun prispevka iz dohodka za 117. panogo, za katero plačamo 15 % prispevek, in ločeno za 114. panogo, za katero nam prispevka ni treba plačati. Prispevek za 117. panogo smo plačali za prvih sedem mesecev v letu, medtem ko nam za zadnjih pet mesecev prispevka ni bilo treba plačati. Prispevek iz dohodka 117. panoge za to obdobje za lansko leto znaša 88.378.555 dinarjev. Upoštevaajoč doseženo realizacijo in nastale stroške poslovanja, smo lansko leto dosegli dohodek v višini 7.150.941.761 dinarjev, ki se nam zmanjša za znesek 15 % prispevka, prispevek v skupne rezerve, prispevek za obnovo Skopja, prispevek v obvezni rezervni sklad in izplačilo osebnih dohodkov, preračunano na plačano realizacijo, tako da ostane na razpolago za sklade podjetja 2.668.759.852 dinarjev, ki naj bi se razdelili na poslovni sklad 2.253.168.852 dinarjev, na sklad skupne porabe 415.591.000 dinarjev. V postavki poslovnega sklada je tudi znesek 1 milijarde dinarjev, za katerega naj bi povečali naš sklad obratnih sredstev, ker nam sedanja višina sredstev za naše potrebe ne zadostuje.

Člani delavskega sveta so se zanimali za to, kako je bil dosežen dohodek po posameznih obratih, kako so po sklopih razdeljene anuitete in kako je z revalorizacijo osnovnih sredstev. Pojasnjeno je bilo, da dohodek v zaključnem računu ni prikazan po obratih, ampak za podjetje kot celoto. Sedaj se obračuni med obrati vršijo po lastnih cenah, pripravljata pa se predlog uvedbe planskih cen, vendar ta še ni izdelan. Za revalorizacijo osnovnih sredstev pa je bilo povedano, da se predpis šele pripravljata in dokler ne bo izdan, se k revalorizaciji ne more pristopiti. V nadaljevanju razprave je bil obravnavan predlog plana splošnih izdatkov, namenjenih za neinvesticijske izdatke v letošnjem letu, in predlog, da pristopi naša železarna k poslovnemu združenju za energetiko SR Slovenije.

Na podlagi podanih poročil, predlogov obrazilitve in razprave so bili na zadnjih dveh zasedanjih delavskega sveta sprejeti naslednji sklepi:

Sprejme in potrdi se poročilo o organizaciji, poteku in rezultatu popisa osnovnih sredstev in njihovih virov s stanjem na dan 31. decembra 1965 in se odobri:

a) knjiženje ugotovljenih viškov osnovnih sredstev gospodarskega značaja v dobro sklado, in sicer:

nabavna vrednost viškov	19.413.940 din,
odpisani del viškov	8.231.400 din,
sedanja vrednost viškov	11.182.540 din;

b) knjiženje ugotovljenih viškov osnovnih sredstev skupne porabe v dobro sklado, in sicer:

nabavna vrednost viškov	641.330 din,
odpisani del viškov	—
sedanja vrednost viškov	641.330 din.

UMRL JE IVAN ERNOIČ

Sredi dela ga je stisnilo pri srcu in čez dva dni je v slovenjegraški bolnišnici umrl.

Pri cvetočih 28 letih je zapustil ženo z otrokom in naš kolektiv. Pri nas ni bil dolgo — 7 mesecev — vendar si je s svojim solidnim delom kot ključavničar in z ve-

drim razpoloženjem pridobil naše simpatije. Ni ga bilo treba česa učiti, ker si je s svojo marljivostjo v sedmih letih, ki jih je preživel v drugih kolektivih, nabral mnogo izkušenj. Pri nas se je hitro prilagodil našemu sistemu in tempu dela. V Šmartnem, kjer je živel, je bil tudi član zabavnega ansambla, v katerem je igral kitaro. Bil je odkritosrčen poštenjak in dober tovariš. Sedaj je njegovo delovno mesto prazno, orodje miruje, primež molči.

Sodelavcem bo ostal v spominu kot vzor človeka in delavca.

Odpis neizterljivih terjatev na področju SFRJ, in sicer:

terjatev v znesku 350 din kontra Jadovnik Bosansko Grahovo, ki se nanaša na stroške izvršbe,

terjatev v znesku 29.710 din kontra IMPA Zemun, ki se nanaša na stroške spora,

terjatev v znesku 61.677 din kontra Ladjedelnica Piran, ki se nanaša na stroške spora,

terjatev v znesku 20.900 din, ki se nanaša na neuporabljene dvignjene vozne karte pri železniški postaji Prevalje, ki so bile nabavljene za praktikante in jih niso izkoristili, ker so si priskrbeli stanovanja pri sorodnikih na Ravnah,

vse ostale sporne terjatve v 1966. letu je pospešeno izterjati.

Del spornih terjatev v znesku 5.574.207 dinarjev, ki se nanašajo na uvozne posle, je v letu 1966 prav tako pospešeno izterjati.

Dovoli se knjiženje viškov obratnih sredstev razreda V., in sicer:

v dobro izrednim dohodkom v znesku 32.760.593 dinarjev,

v breme izrednim izdatkom v znesku 72.689.593 dinarjev.

Potrdi se poročilo o izvedbi in rezultatu inventure v poslovnih enoti doma železarjev in se odobri:

da se manjki v znesku 154.812 dinarjev knjižijo v breme izrednih izdatkov,

da se viški v znesku 12.360 dinarjev knjižijo v dobro izrednih dohodkov,

da se sporne terjatve preknjižijo na konto spornih terjatev in da se:

dolg Ivana Ostovrnika v višini 3200 dinarjev letos zaradi pomanjkljive dokumentacije v celoti odpiše.

Odobri se poročilo o izvedbi in rezultatu inventure v počitniškem domu v Portorožu in se ugotavlja, da pri osnovnih sredstvih skupne porabe, ki so last počitniškega doma, ni inventurnih razlik, ter se dovoli:

knjiženje viškov v znesku 38.926 dinarjev v dobro izrednim dohodkom in manjkov v znesku 43.665 dinarjev v breme izrednim izdatkom.

Knjiženje ugotovljenih viškov pri živilih v višini 5274 dinarjev, čistilnih sredstvih v višini 1108 dinarjev in embalaži v znesku 88.060 dinarjev v dobro izrednim dohodkom ter manjkov v višini 12.654 dinarjev pri živilih, 750 dinarjev pri brezalkoholnih pijačah in 3500 dinarjev pri embalaži v breme izrednih izdatkov.

Odobri se povečanje posebnih poslovnih stroškov za 1965. leto pod postavko »stroški za udeležbo na sejnih v državi« od 9.500.000 dinarjev na 25.487.867 dinarjev.

Odobri se, da naša železarna izstopi iz članstva poslovnega združenja Rude in metali. Ker je v smislu 31. člena pogodbe o poslovnem združevanju odpovedni rok izstopa eno leto, jim je naš sklep o izstopu sporočiti z veljavnostjo od 1. marca 1966 dalje, tako da nam člansvo v poslovnem združenju Rude in metali preneha 28. februarja 1967.

Sprejme in potrdi se zaključni račun počitniškega doma Portorož za leto 1965 in se dovoli, da ugotovljeno izgubo v znesku 3.205.825 dinarjev krije železarna iz sredstev osebnih dohodkov.

Sprejme in potrdi se poslovno poročilo in zaključni račun doma železarjev za leto 1965 in se dovoli, da se ugotovljena izguba v znesku 17.414.169 dinarjev krije, in sicer 642.778 dinarjev iz rezervnega sklada doma železarjev, 16.771.482 dinarjev pa iz sklada osebnih dohodkov naše železarne.

Uprava doma železarjev mora do 15. marca 1966 izdelati predlog, pod katerimi pogoji in na kakšen način bi se dom železarjev lahko osamosvojil kot samostojen gostinski obrat.

Pri izdelavi predloga je analizirati dosedanje stroške poslovanja in regulirati cene hotelskih uslug. Predlog je do roka, ki je določen, dostaviti upravnemu odboru, nato pa delavskemu svetu podjetja.

Potrdi se poslovno poročilo o poslovanju železarne Ravne v 1965. letu vključno z ugotovljenim finančnim rezultatom.

Odobri se, da se ugotovljeni ostanek doseženega dohodka v znesku 7.150.941.761 dinarjev, ki ostane na razpolago podjetju, ki po odbitku 15 % prispevka, prispevka v skupne rezerve, prispevka za obnovo Skopja,

prispevka v obvezni rezervni sklad in izplačane OD lansko leto, preračunane na plačano realizacijo, znaša 2.668.759.852 dinarjev, razdeli na poslovni sklad, v katerem so upoštevana tudi sredstva v znesku 1 milijarde dinarjev za povečanje sklada obratnih sredstev, 2.253.168.852 dinarjev in na sklade skupne porabe 415.591.000 dinarjev.

Odobri se, da iz ostanka osebnih dohodkov krijemo izgubo počitniškega doma Portorož v višini 3.205.825 dinarjev in zgubo doma železarjev v višini 16.771.382 dinarjev. Ostanek osebnega dohodka v neto znesku 49.024.671 dinarjev pa je izplačati v posameznih mesecih, kot sledi:

zadržani osebni dohodki iz novembra 1965 neto 6.128.694 dinarjev se izplačajo za februar 1966 15. marca 1966;

zadržani osebni dohodki za december 1965 neto 6.778.115 dinarjev se izplačajo za marec 1966 15. aprila 1966;

osebni dohodek iz dohodka nad planom za oktober 12.039.287 neto dinarjev se izplača za januar 1966 15. marca 1966;

osebni dohodek iz dohodka nad planom za november 12.039.287 neto dinarjev se izplača za februar 1966 15. marca 1966;

osebni dohodek iz dohodka nad planom za december 12.039.288 neto dinarjev se izplača za marec 1966 15. aprila 1966.

Sprejme in odobri se plan splošnih izdatkov iz sklada skupne porabe v letu 1966, namenjenih za neinvesticijske izdatke v skupnem znesku 600.000 N dinarjev, ki se razdele:

	N din
1. dotacija sindikatu	53.000
2. novoletna jelka	13.000
3. venci in krste	2.000

4. knjige za člane organov upravljanja	4.000
5. namenska dotacija Svobodi za plačo kapelniku godbe na pihala in nabavo oblek oktetu	17.000
6. izdatki za nakup praktičnih daril jubilarom dela	100.000
7. prispevek v sklad za družbeno dejavnost	312.000
8. prispevek članov delovne skupnosti godbi na pihala	39.000
9. za rekreacijo članov delovne skupnosti	15.000
10. sredstva, s katerimi razpolaga UO	45.000

Odobri se, da naša železarna pristopi k poslovnemu združenju energetike SR Slovenije pod pogoji, ki so navedeni v pogodbi o ustanovitvi združenja.

-et

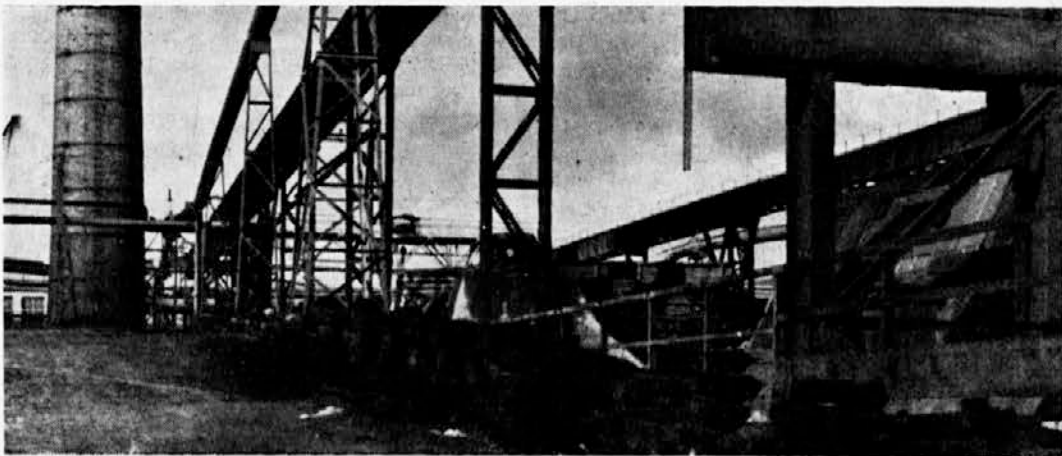
Nesporazum

— Očka, ali mi lahko razložiš, zakaj se zemlja vrti okoli svoje osi?

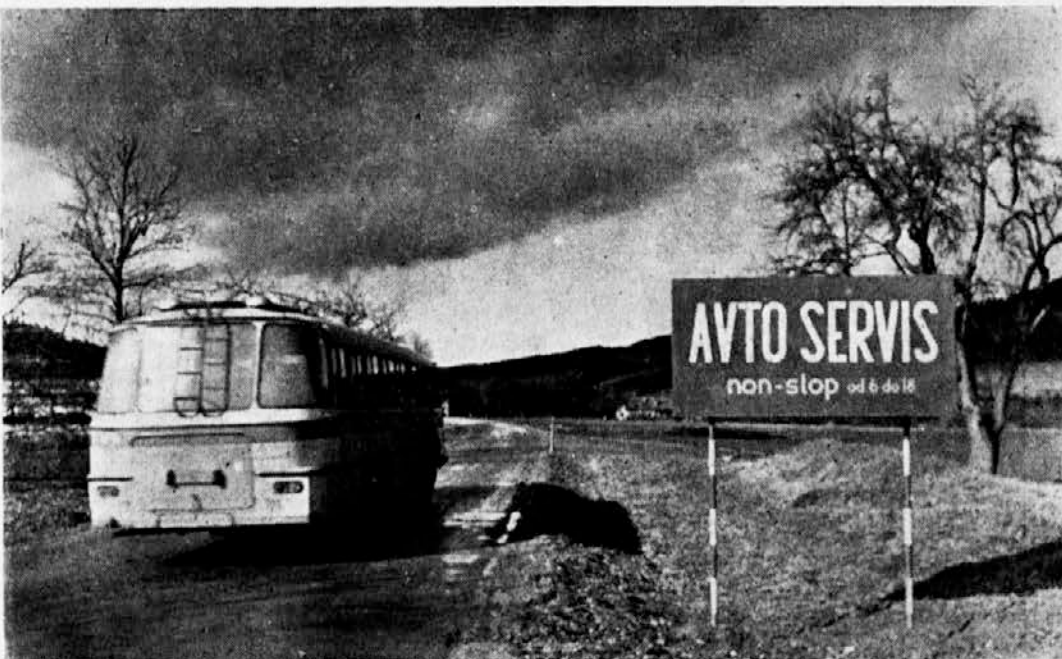
— Presneti paglavec, ali si prišel do steklenice z rumom, ki jo je mama skrila v omaro?

Kdo bi to vedel

— Vaš poklic?
— Ihtolog.
— Ihtolog?
— No bom pa po domače povedal: ribe lovim.

Nevlhta bo

Slika sama vse pove

Foto: R. Gradišnik

Napredek je odvisen od idejno političnega dela komunistov

(Nadaljevanje s 1. strani)

V podjetju smo doslej premalo naredili pri izboljšanju organizacije dela. Bolje bo treba voditi poslovno politiko in izkoriščati delovni čas, kajti popolnoma jasno nam mora biti, da lahko osebne dohodke povišujemo le z večjo produktivnostjo, ne pa na račun skladov.

Morda je najbolj kritično stanje pri ideološkem delu v osnovnih organizacijah, kjer je še vedno preveč kampanjskega dela ter čakanja na direktive tovarniškega ali občinskega komiteja, in bi morale imeti osnovne organizacije izdelane programe dela. Na sestankih tudi še vedno prevladuje proizvodna problematika, manj pa se dogovarjajo člani o posameznih akcijah in o oblikovanju enotnih stališč ter usposabljanju članov za samostojno politično delovanje. Večkrat so aktivni le funkcionarji, često pa pride tudi do sestankov zaradi sestankov.

Kljub povečanemu številu zaposlenih v železarni je tako število članov ZMS kot število članov ZKS razmeroma nizko. Od 932 mladincev v železarni jih je le 158 članov ZMS, od tega v ZKS le 28. To je vsekakor premalo in bi morala ZMS razvijati takšno dejavnost, da bi mlade ljudi med seboj povezovala, jih učila, navajala k delu, skrbela za njihovo razvedrilo itn. Toge metode dela prav gotovo ne privlačijo in ne povezujejo mladih ljudi. Prvi pogoj za dobro delo je torej vsebina dela, seveda pa bi morali starejši člani drugih organizacij — predvsem komunisti — mladim pomagati.

Tako smo torej spet pri aktivnosti in seveda — pri številčnosti članov ZKS. Število članov pa je padlo, kljub temu da je bilo lani sprejetih 11 novih članov, torej več kot prejšnja leta.

Vzrokov za takšno stagnacijo članstva je več. Predvsem osnovne organizacije preveč toga smatrajo sprejem novega člana kot enkratno akcijo in potem malokdaj z njim redno delajo naprej. Precejšnja ovira je gotovo tudi visoka članarina, pa tudi disciplinski ukrepi dostikrat nimajo zaželenih vzgojnih učinkov, zato bo treba v prihodnje prav kadrovske politiki posvetiti večjo pozornost.

Diskusija je še opozorila na to, da bodo morali komunisti tehtno proučevati kandidate za člane organov upravljanja. Med drugim bo treba paziti tudi na to, da izbrani ne bodo preobremenjeni s funkcijami.

Direktor Gregor Klančnik je poudaril, da je zaradi boljše koordinacije med obrati treba krepiti centralne službe. Naše proizvodnje tudi ni mogoče reševati z gasilskimi, temveč le z matematičnimi metodami.

Odstotek mladih v političnih organizacijah ni osamljen, temveč kompleksen pojav, ki ga opazamo tudi na kulturnem in športnem področju. Tako ne moremo za to stanje kriviti samo ZKS, temveč je treba začeti reševati problem že v osnovni šoli.

Organizacijski sekretar Ivan Janko je opozoril na to, da mora biti težišče dela komunistov med ljudmi, ne na sestankih. Zavedati pa se je treba tudi, da sklepi osnovnih organizacij še ne pomenijo obve-

znosti za ostale ljudi, ampak jih mora praksa potrditi.

Sekretar Franc Praznik pa je nedvoumno postavil zahtevo, da bi morali strokovnjaki bolj delati v organih upravljanja. Ni potrebno, da bi bili vsi inženirji in tehniki člani ZKS, morali pa bi le dati družbi del tega, kar je vanje vložila, tudi drugje, ne le na delovnem mestu.

Če vemo, da je pri nas še 70 % delavcev brez končane osnovne šole, si lahko mislimo, kakšno more po kvaliteti biti naše samoupravljanje. Preveč smo le strokovnjaki, premalo pa družbeno aktivni. Le široko razgledan strokovnjak bo lahko uspešno pomagal izobraževati delavce v organih upravljanja.

Andrej Marinc, delegat CK ZKS iz Ljubljane, je med drugim dejal, da je odvisno od nas, kako si bomo razdelili funkcije in pristojnosti organov upravljanja v podjetju, ker nam od zunaj tega ne bo nihče urejal. Nadalje je opozoril na to, da je treba uskladiti investicijski program z realnimi možnostmi in se aktivno udeleževati pri oblikovanju bančnega sistema.

Kljub izredno plodnim diskusijam in konstruktivnim zaključkom pa je na koncu vendarle ostal vtis, da so naši strokovnjaki-komunisti tako obremenjeni s svojim poklicnim delom in s problemi, ki se z njimi vsak dan srečujejo v proizvodnji in poslovanju podjetja, da preprosto ne najdejo zadosti časa za misli in dejanja na področju splošnejših problemov in predvsem na področju idejnega delovanja. To pa je vsekakor pomanjkljivost, saj je napredek pri izvajanju gospodarske reforme v veliki meri odvisen ne samo od angažiranosti in prizadevnosti vseh članov kolektiva, temveč tudi od aktivnega idejno političnega dela komunistov.

n. r.

zaskočnikov za pnevmatsko orodje. Z uvedbo racionalizacije je podjetje prihranilo 8.510 N din letno. Predlagatelju se dodeli enkratna nagrada 260 N din.

Tehnolog-normirec **Stanko Vrhovnik** iz mehanične delavnice je izboljšal izdelovanje utorov na nožih za sekalni stroj. Racionalizacijo je dosegel tako, da je spremenil obliko glave vijaka, ki je bila prej pravokotna, sedaj pa je okrogla. S tem je odpadlo ročno izsekovanje in piljenje. Poleg racionalizacije so se izboljšali tudi delovni pogoji, ker se je odstranil ropot, ki ga je povzročalo pnevmatsko kladivo in odletavanje delcev, ki so bili nevarni za sodelavce.

Z uvedbo racionalizacije je podjetje prihranilo 12.205,90 N din letno.

Predlagatelju se dodeli nagrada za racionalizacijo 540 N din, za izboljšavo delovnih pogojev 50 N din, skupaj: 590 N din. Nagrada se izplača enkratno.

Strojna kaluparja **Ferdo Mirkač** in **Rudi Kamnik** sta predlagala tehnično izboljšavo, s katero bi se pri izdelavi odlitkov S-2148 in S-2080 prihranil modelni pesek.

Letna vrednost prihranka znaša 15.111,48 novih dinarjev.

Predlagateljema se dodeli enkratna nagrada 600 N din, ki si jo delita v dveh enakih delih.

K. F.

Nedolžnost

Mlada zakonca v Kaliforniji sta šla s teto, ki ju je obiskala, na izlet. Kot zanimivost sta ji pokazala tudi figovec.

»Figovec!« je vzkliknila stara gospa, »to pač ne more biti figovec!«

»Seveda je,« je rekel nečak, »zakaj pa ne verjameš?«

»Ja,« je rekla teta nekoliko negotovo, »jaz samo mislim... mislim, da bi morali biti listi večji.«

TEHNIČNE IZBOLJŠAVE

Komisija za racionalizacije je dne 13. januarja 1966 obravnavala štiri racionalizatorske predloge.

Tehnologa **Milan Tušek** in **Andrej Piohl** sta izboljšala tehnološki postopek pri vlivanju modelov S-1862, ki se vlivajo na peskometu.

Gospodarska vrednost racionalizacije je naslednja:

PLC pred uvedbo racionalizacije	436,62 N din/kos
PLC po uvedbi racionalizacije	373,52 N din/kos
Razlika	63,10 N din/kos

V letu 1966 je naročenih 1.600 omenjenih ulitkov.

Skupni letni prihranek znaša $1.600 \times 63,10 = 100.960$ N din.

Predlagateljema se dodeli nagrada 1.640 novih dinarjev, ki se izplača enkratno in si jo predlagatelja delita v dveh enakih delih.

Tehnolog-normirec **Slavko Strmčnik** iz mehanične delavnice je izboljšal izdelavo

Popoldanski mir

Zaščitne čelade v železarni Ravne

V začetku marca 1966 so bile uvedene za zaščito delavcev pri delu v železarni Ravne zaščitne čelade.

Ideja o uvedbi zaščitnih čelad ni bila nova. Narekovali so jo že stari zakonski predpisi in same potrebe na življenjsko nevarnih delovnih mestih, kjer so obstajale možnosti za poškodbe na glavi. Za uvedbo zaščitnih čelad si je prizadeval že pred nekaj leti Avgust Kuhar, ki je takrat uspel tudi zagotoviti od delavskega sveta podjetja potrebna finančna sredstva za nabavo.

Do realizacije pa vseeno ni prišlo, ker naš trg ni nudil ustreznih zaščitnih čelad, ki bi zagotovile zaželeno pogoje po obstoječih in predpisanih standardih tako glede vrste materiala, teže, odpornosti proti udarcem, vročine, električnega udara in estetske izvedbe.

V železarni Ravne smo posvečali zaščiti delavcev pri delu posebno skrb in pozornost, kar kaže tudi sorazmerno nizki odstotek delovnih nezdod v primerjavi z ostalimi enakimi podjetji črne metalurgije v državi in z ostalimi panogami industrije. Asortiment osebne zaščitne opreme pri nas pa vseeno ni bil zaključen, ker so manjkale še zaščitne čelade.

Služba za varstvo pri delu si je ves čas prizadevala dobiti najustreznejšo zaščitno čelado, ki bi ustrezala vsem pogojem dela pri nas. Zbirala je razne vzorce zaščitnih čelad, preizkušala njihove lastnosti na delovnih mestih z visoko temperaturo, na mrazu, v vlagi, pri delu z električnimi napravami, pri vzdrževalnih delih itd. Uveljavile se niso ne kovinske (aluminijaste) čelade, ne usnjene in ne čelade iz plastične mase, zato smo proizvajalcem predlagali izdelavo zaščitne čelade iz posebnega materiala »fibra«. Iz takega »fibra« izdelane čelade so se uspešno uveljavile tudi v letalstvu, pri športu itd.

Proizvajalcem zaščitnih čelad je tako uspelo izdelati tudi prototip zaščitne čelade za metalurška podjetja.

Številne težke in smrtne poškodbe, ki so se pogosto dogajale zaradi poškodb na glavi zdaj v tem, zdaj v onem podjetju, so zahtevale od nadzornih inšpekcijskih organov, da v podjetjih nujno poostrijo varnostne ukrepe glede nošenja zaščitnih čelad.

Od metalurških podjetij so ognjeni krst prvi prestali jeseniški železarji. Pred dvema letoma je bila uvedba zaščitnih čelad v železarni na Jesenicah še senzacionalna. Nekateri delavci so sprejeli uvedbo zaščitnih čelad z odobravanjem, drugi pa so bili proti. V dveh letih uporabe zaščitnih čelad pa ni noben delavec več proti nošenju. Zakaj?

Delavci, ki jim je zaščitna čelada rešila življenje, so sami prenesli med druge sodelavce nepopisno zadovoljstvo, ker so ostali živi. Takih primerov, ko jim je zaščitna čelada rešila življenje, je kar 6, zato o posebnem pomenu nošenja zaščitnih čelad pri delu ni potrebno več govoriti.

Uvedli so jih na vseh delovnih mestih v železarni in tudi v mehanskih obratih ni prav nobene izjeme. Kot primer navajam, da je prav v mehanskem obratu rešila zaščitna čelada življenje delavcu za obdelovalnim strojem, ko mu je z žerjava padel 1,5 kg težak vijak z višine 8 m na glavo. Kaj

takega ni mogel pričakovati nihče, še najmanj pa delavec sam, a vendar je ostal kljub močnemu udarcu na glavo brez poškodb in brez posledic za zdravje.

Danes nošenje zaščitnih čelad v železarni Jesenice kot tudi povsod drugod na tujem ne predstavlja nobene posebnosti ter je prišla stvar že povsem v navado in v obvezni sestav osebne zaščitne opreme pri opravljanju vsakega dela.

Leto dni za Jeseničani so uspešno uvedli zaščitne čelade tudi štorski železarji. Tudi njih je praksa izučila, da je nošenje zaščitnih čelad obvezno na vseh delovnih mestih.

V našem podjetju smo uvedli zaščitne čelade nekoliko pozneje, vendar z vsemi izkušnjami z Jesenic in Štor ter z najbolj izpopolnjenim tipom zaščitne čelade, ki ustreza vsem normativom JUS standarda glede vrste in vzdržljivosti materiala. Izdelane so iz vroče oblikovanega »fibra«, primerne teže, izpolnjujejo zahteve po mehanski odpornosti materiala, odpornosti proti električnim udarcem, koroziji, dezinfekciji, vlagi, višji in nižji temperaturi, so ustrezno zračne in imajo možnost reguliranja za različne velikosti glave. Zaščitna čelada se pripenja na glavo s pomočjo posebnih jermenov na temenu, kar ustvarja pri delavcu boljše počutje. Zaščitne čelade so na zunanji strani obarvane z različnimi barvami, ki ločijo med seboj delavce iz posameznih obratov in po sklopih obratov. Barvna oznaka zaščitnih čelad za delavce jeklarne je modra, topilci se razlikujejo s črnim vodoravnim trakom od livarjev, ki imajo vodoraven bel trak.

Za delavce v sklopu TPO je barvna oznaka srebrna bronza. Kovači imajo še vodoraven trak v oker barvi, valjarji črn trak, delavci v termičnem obratu pa rdeč trak.

Za delavce mehansko obdelovalnih obratov je čelada siva. Mehanski obrat ima še vodoraven zelen trak, vzmetarna rjav trak, jeklovlek pa moder trak.

Vsi delavci vzdrževalnih obratov imajo rumene čelade, posamezni obrati pa se ločijo med seboj z vodoravnimi barvnimi pasovi.

Energetski obrat ima siv trak, strojni remont modrega, gradbeni remont oranžnega, elektro remont rdečega, transportni obrat pa zelenega.

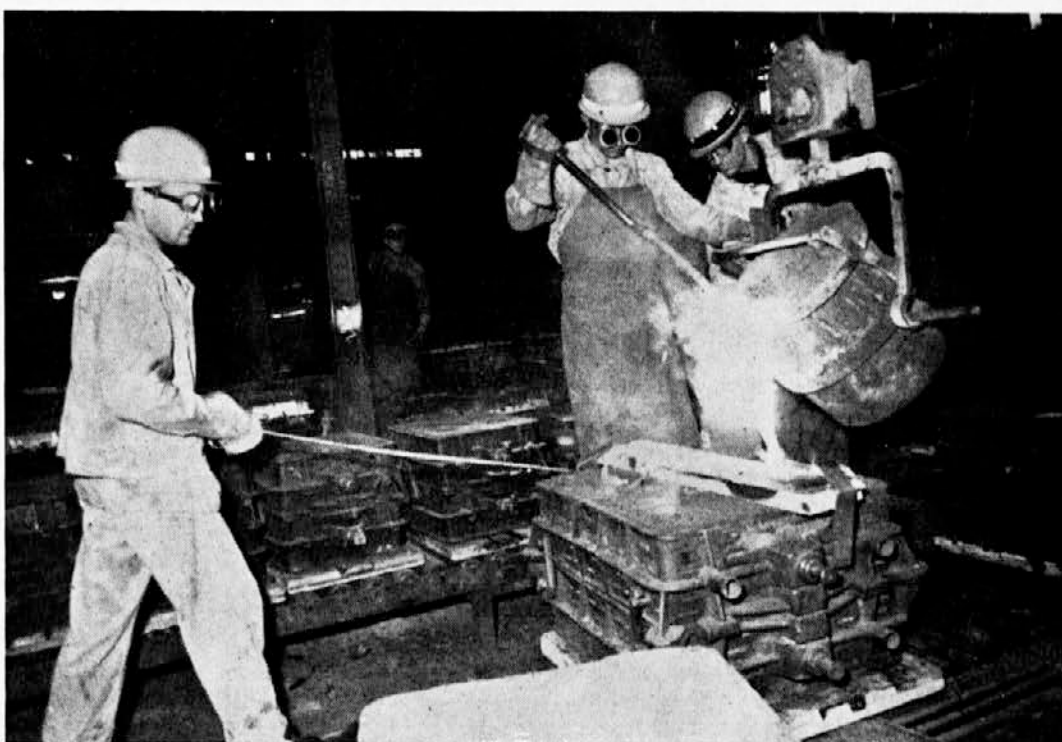
Vsi delavci OTKR in uprave pa imajo barvno oznako zaščitne čelade v beli barvi.

Vsi obiskovalci in ekskurzije imajo posebno vidno barvno oznako zaščitne čelade v rdeči barvi z rumenim navpičnim trakom. Prav tako so ločeni tudi gasilci in reševalci z zeleno barvno oznako. Vsi umski delavci, ne glede na obrat, imajo zaradi boljšega razpoznavanja na zaščitni čeladi še navpičen bel trak.

Namen uvedbe zaščitnih čelad pri nas je torej jasen in želimo še nadalje zmanjšati število nezdod. Delovna mesta so vsekakor nevarna in že zakonski predpisi zahtevajo od našega podjetja kot odgovornega izvajalca varnostnih ukrepov, da zavaruje delavce pri delu z vsemi ukrepi in sredstvi, da ne pride do poškodb. Tak ukrep je tudi uvedba zaščitnih čelad, ki jo je podprl tudi naš najvišji samoupravni organ delavski svet, zato zaščitne čelade niso samo obveznost do zakonskih predpisov, temveč so koristne za obvarovanje delavcev pred poškodbami na glavi in so le v korist vsakega posameznika, ker mu ohranijo njegovo sposobnost za delo in zdravje.

Poškodbe na glavi se ponavadi končajo s trajno invalidnostjo ali s smrtjo, zato je zaščita glave pri delu v naših obratih povsod nujno potrebna.

Nevarnosti pri delu stalno nastajajo in ni mogoče nikoli vnaprej predvideti, kje se bo napravila napaka in bo prišlo do nepredvidene nezgode. Vsak sodelavec je lahko tem nevarnostim izpostavljen, zato je nošenje zaščitnih čelad, ki jih je brezplačno dalo na razpolago naše podjetje, tudi obveznost delavcev. Vsi prekrški v zvezi s tem se smatrajo kot hude kršitve delovne discipline, zaradi katerih (kolikor delavec sam ne zna ceniti samega sebe) mora pod-

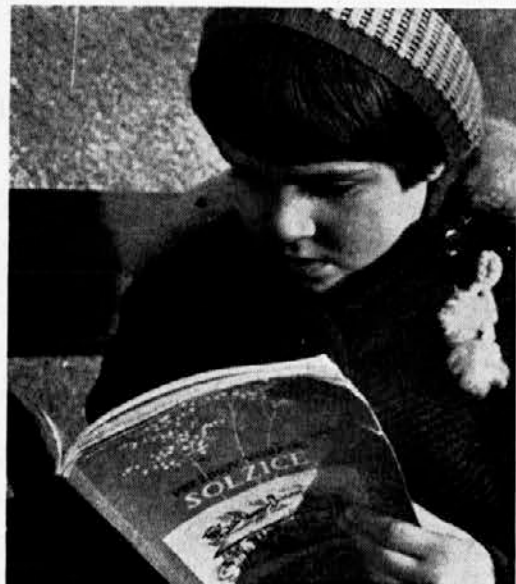

Odslej bodo morale biti vse slike iz naših obratov take

MESEC KULTURE

Začela je nižja glasbena šola, ki je skupaj z godbo na pihala priredila samostojen koncert mladih. Naš Koroški oktet je nastopil na javni radijski oddaji Pokaži, kaj znaš v Ljubljani, kjer je doživel lep sprejem.

Razstava Maksa Kavčiča je bila posebno doživetje tudi zaradi izčrpne avtorjeve spremne besede. Okoli 100 Ravenčanov je

Za Prežihovo značko

bilo pri otvoritvi, še več pa si jih je ogledalo razstavljena olja in gvaše druge dni.

Za obletnico Prežihove smrti je občinska skupščina priredila sprejem za zaslužne kulturno prosvetne delavce iz občine v študijski knjižnici, kjer se jim je predsednik Franc Fale zahvalil za dvajsetletno požrtvovalno delo in jim izročil spominske diplome.

Osrednjo slovesnost pa so gotovo predstavljale (kot vsako leto) prireditve po šolah, združene s tekmovanji za Prežihovo značko in z nastopi slovenskih književnikov.

Letos je prišlo spet kvalitetno »moštvo« — France Bevk, Anton Ingolič, Kajetan

jetje v svojo korist in čast v takih primerih odstraniti delavca z delovnega mesta.

Ob sprejemu zaščitne čelade se je vsak delavec tudi s podpisom obvezal, da bo zaščitno čelado pri delu uporabljal in se ravnal po predpisih in navodilih. Obvezal se je tudi, da bo v primeru poškodbe na glavi zaradi kršenja predpisov prevzel odgovornost za vse nastale posledice. Glede na to opozarjamo vse sodelavce, naj se svojih obveznosti do samega dela vselej zavedajo in v skupno korist uporabljajo zaščitne čelade pri delu.

Želim prikazati tudi to, da je vložena investicija za zaščitne čelade sorazmerno majhna in se bo poplačala že ob prvem primeru, ko bo zaščitna čelada obvarovala enemu samemu sodelavcu življenje.

Z uvedbo zaščitnih čelad je bil dosežen viden napredek varstva pri delu v železarni Ravne, ki obenem kaže tudi splošni napredek in pravi videz industrijskega načina dela.

Franc Čegovnik

Kovič, Boris Pahor, Josip Ribičič in Smiljan Rozman.

Pisatelji so brali po šolah, nato na osrednji šolski proslavi na Ravnah, zvečer pa še enkrat v Titovem domu, žal pred pol prazno dvorano.

600 podeljenih Prežihovih značk pomeni 6000 prebranih dobrih knjig. Proslave na osnovnih šolah pomenijo lepo število »nador« za številne mlade pevce in recitatorje, potem pa nagrada za trud — živa beseda domačih pisateljev, morda njihov podpis v knjigo ali izkaznico, morda celo pogovor z njimi. Mladim je bil ta dan lepo doživetje.

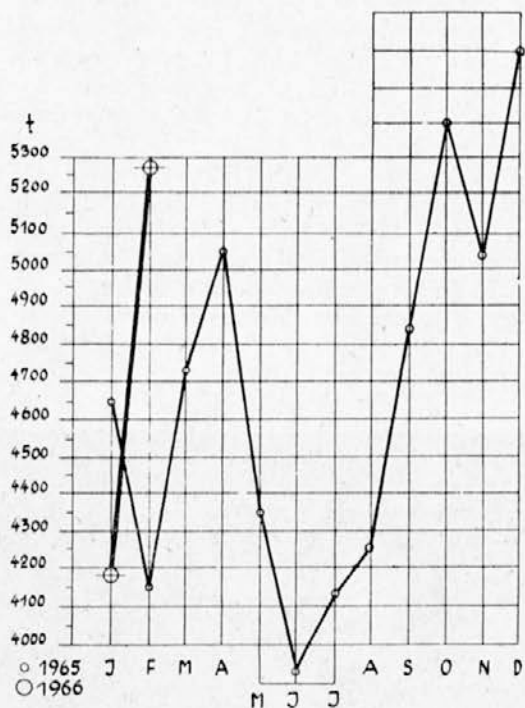
Posebno priznanje zasluži domače kulturno prosvetno društvo Prežihov Voranc, ki je na zaključno prireditev povabilo slovenske kulturnike z druge strani meje, ki so se potem udeležili še prijateljskega pogovora s pisatelji, zanimivo pa je bilo naključje, da se je srečal z njimi tudi tržaški pisatelj Boris Pahor, ki že dvajset let vztraja na braniku slovenstva v Trstu.

Podrobneje bomo o Prežihovem prazniku pisali v 2. št. Koroškega fužinarja.

n. r.

POGUMNO NAPREJ

Januarja si nismo upali pokazati diagrama naše prodaje, ker smo proti decembru lanskega leta tako nizko zdrknili.

No, februarja smo odpremili 5.283 ton naših izdelkov v vrednosti nekaj nad 2,5 milijarde starih dinarjev.

Treba se je v marcu potruditi za še večji uspeh, kajti naši zaslužki bodo odvisni vedno le od čim boljšega dela in večje odpreme naših izdelkov ter visoke kvalitete ob čim manjšem vračanju raznega izmečka.

F. B.

Oglas

Razočaran, a ne obupan šestdesetletnik bi rad na novo prižgal toplo ognjišče. Ima katera kaj ognja? Ponudbe pod »Zima se bliža.«

VISOK OBISK

Dne 7. februarja 1966 nas je obiskala delegacija iz Nemške demokratične republike. Gostje so dopotovali prek Beograda v spremstvu generalnega direktorja železarne Sisak tov. Norberta Vebra. V delegaciji iz NDR so bili prvi namestnik ministra za črno metalurgijo Otto Menzel, generalni direktor železarne v Hennigsdorfu Heller ter znanstvena sodelavca Müller in Vogelsberg. Gostje so si ogledali tovarno, nato pa so sledili razgovori o sodelovanju in medsebojni menjavi robe. Na osnovi dogovora bomo poslali naše metalurge v NDR v neko jeklaro plemenitih jekel, oni pa bodo svoje strokovnjake poslali k nam. Takšna izmenjava izkušenj bo v obojestransko korist. Dogovorili smo se tudi o možnostih izvoza naših izdelkov v NDR.

Vzhodnonemški tovariši so si z zanimanjem ogledali naš muzej, študijsko knjižnico in dom telesne kulture ter stadion in Čečovje.

Visoki gostje so se na povratku v domovino ustavili še v Mariboru in si ogledali lepote Pohorja.

Z lepimi vtisi o naši železarni in o našem kraju so odšli od nas.

F. B.

SLOVARČEK TUJK

bilanca — računski zaključek (o dohodkih in izdatkih, o dobičku in izgubi)
debitant — prvič javno nastopajoči igralec, začetnik

decenij — desetletje

fiksen — trden, pritrjen, stalen

linija — ravna črta (bojna črta, razmejitvena črta, politična smer idr.)

makaronščina — s tujkami pomešan jezik

memoracija — govorjenje na pamet

redukcija — zmanjšanje, znižanje, omejevanje

rekonstrukcija — obnova, preuredba

relegiran — odstranjen, odpuščen

selekcija — izbira, odbira

stagnacija — zastoj, mrtvilo

Ob novem avtomobilu

Oče: Koliko bencina troši na sto kilometrov?

Mati: Kakšne barve je prevleka sedežev?

Sin: Kakšna je njegova največja brzina?

Hči: Ali je v njem tudi vžigalnik za cigarete?

Sosed: Kako le zmorejo?

Zanesljivo

Neki angleški sodnik je nekoč vprašal svojega šoferja:

— Če bi se zdaj prikazal hudič, koga neki od naju bi vzel?

— Mene, je brez odlašanja odgovoril šofer.

— Zakaj pa? se je začudil sodnik.

— Ker mu vaša milost tako in tako ne uide.

Večni študent

— Ja, kaj pa še ti počneš na univerzi?

— Veš, v zobno ambulanto hodim po protezo!

Ogrevanje in produktivnost

Vzporedno s povečanjem proizvodnih kapacitet našega podjetja je treba misliti tudi na povečanje naprav in instalacij, ki bodo omogočile čim boljše izkoriščanje proizvodnih agregatov. Dosedanja praksa je pokazala, da smo bili ravno na to »vzporednost« premalo pozorni. Posamezne objekte smo nedokončane dajali v pogon in na račun čim hitrejšje proizvodnje zapostavljali zdravje in produktivnost.

Moj namen ni posegati v ekonomičnost takega forsiranja dela, temveč bi hotel predočiti samo enega izmed problemov, s katerim se srečujemo vsi v našem podjetju, posebno še v zimskem času, to je problem ogrevanja delovnih mest, ker je ogrevanje eden izmed pogojev za dobro produktivnost.

V železarni Ravne ogrevamo objekte s pomočjo vroče vode, ki se pretaka skozi kaloriferje in radiatorje. V ta namen nam služita dva vročevodna kotla kapacitete 2.000.000 kkal/h, ki sta starejša izvedbe, saj obratujeta že 50 let in sta svoje že dala. V kotlih se namreč mehčana voda segreva do maks. 135°C, kar je odvisno od zunanje temperature. Po odvzemu toplote na posameznem mestu se temperatura vode zniža za 20–40°C. Kotla imata 200 m² ogrevne površine in delata z obratovalnim pritiskom 4 atm. Segreto vodo na določeno temperaturo potiskajo črpalke po glavnih cevovodih do protistrujnih aparatov ali direktno do kaloriferjev. Protistrujni aparati so posode, v katerih segreva voda, ki pride iz kotlarne 135°/80°, vodo za segrevanje pisarn in manjših delavnic.

Govorimo o direktnem in indirektnem ogrevanju objekta. Direktno ogrevanje je takrat, če vročo vodo direktno iz kotlarne speljemo v posamezne prostore in se pretaka skozi kaloriferje. Ta voda ima višje pritiske, okoli 6 atm., in oddaja več toplote. Takšno ogrevanje se uporablja v večjih halah, kot so meh. del., večje remontne delavnice in podobno. Indirektno ogrevanje je prek protistrujnega aparata, ko črpalke z manjšimi pritiski potiskajo vodo po cevovodih skozi radiatorje. Marsikdo se bo vprašal, zakaj nimamo v železarni več direktnega ogrevanja, saj ima boljše lastnosti kot ogrevanje prek protistrujnikov.

Ogrevanje prek protistrujnikov ima to glavno prednost, da iztrošene vode, če jo tako imenujemo, ni potrebno voditi nazaj v kotel, temveč jo segrevamo v samem protistrujnem aparatu. V primeru, če bi hoteli v železarni vse objekte ogrevati z direktnim ogrevanjem, bi morali imeti neprimerno večje kotle pa tudi močnejše cevovode oziroma radiatorje, ki so grajeni za nizke pritiske. V našem podjetju imamo zato grajenih 14 protistrujnikov, ki so nameščeni v posameznih obratih.

Vsako si želi, ko pride na delo, da je njegov delovni prostor ogret. Zgodi se tudi obratno in verjetno v majhni jezi zavrti telefon in reče: »Že spet je hladno,« ali celo telefonira: »V pisarni imamo poplavo.« V prvem ali drugem primeru gre dežurni ključavničar v pisarno, ki »ne greje«, ali v pisarno, v kateri je »poplava«. Ugotovi, da je v prvem primeru tempera-

tura prostora 20°C, kar za tak prostor zadostuje, v drugem primeru pa vsakih 30 sekund kane kapljica od ventila v skodelico. Takšni in podobni primeri se pojavljajo v zimskem času. So pa tudi primeri, ko se delavec upravičeno razburi, da ima mrzel delovni prostor. Najčešči vzrok temu je, da krožna črpalka na protistrujnem aparatu stoji. Morda je v popoldanski ali nočni izmeni izpadel tok, črpalka se je ustavila, sama se ne more vklopiti, ampak mora priti roka, ki bo pritisnila na stikalo in jo znova pognala. Ne vemo in ne moremo vedeti, kdaj in v katerem obratu pride do prekinitve toka, zato moramo temu problemu v bodoče posvetiti več pozornosti. Samo sekunda izpada toka povzroča negodovanje, saj voda po ceveh ne kroži, se ohladi in posledica: jutraj je hladno. Podoben primer je bil preteklo zimo v hali mehanske delavnice. Vsako jutro je pel telefon: »V hali je 13°C, delavci ne morejo delati, ker je prehladno, olje je na strojih izgubilo svojo viskoznost.«

Zaradi pojasnila bom opisal, kako poteka ogrevanje prek kaloriferja. Kaloriferji, ki so obešeni na zidu, imajo elektromotorček povezan z ventilatorjem, ki potiska zrak skozi kalorifer.

Delavec, ki dela pri zidu, se je naveličal poslušati zvok ventilatorja ali pa mu je bilo neprijetno, da mu je pihal »hladen zrak« na glavo, in je kalorifer kratkoma izklopil. Ni se zavedal, da bi lahko veliko prispeval, če bi pustil kalorifer vklopljen in bi samo lopute preusmeril višje ali nižje. Če smo delavca vprašali, zakaj je izklopil kalorifer, je bil najčešče odgovor: »Pihalo je hladno!« Res je, da je človeku neprijetno, če je izpostavljen vročini, še bolj pa mu je neprijetno, če mora delati v mrazu. Ne moremo pa seveda mimo tega, da zrak iz kaloriferja ne more biti hladnejši od temperature prostora. Zrak pride direktno iz prostora v kalorifer. S tem dosežemo cirkulacijo zraka, ki se tembolj segreje, čim dalj so kaloriferji v pogonu. Imeli smo velike težave, da smo vsak ka-

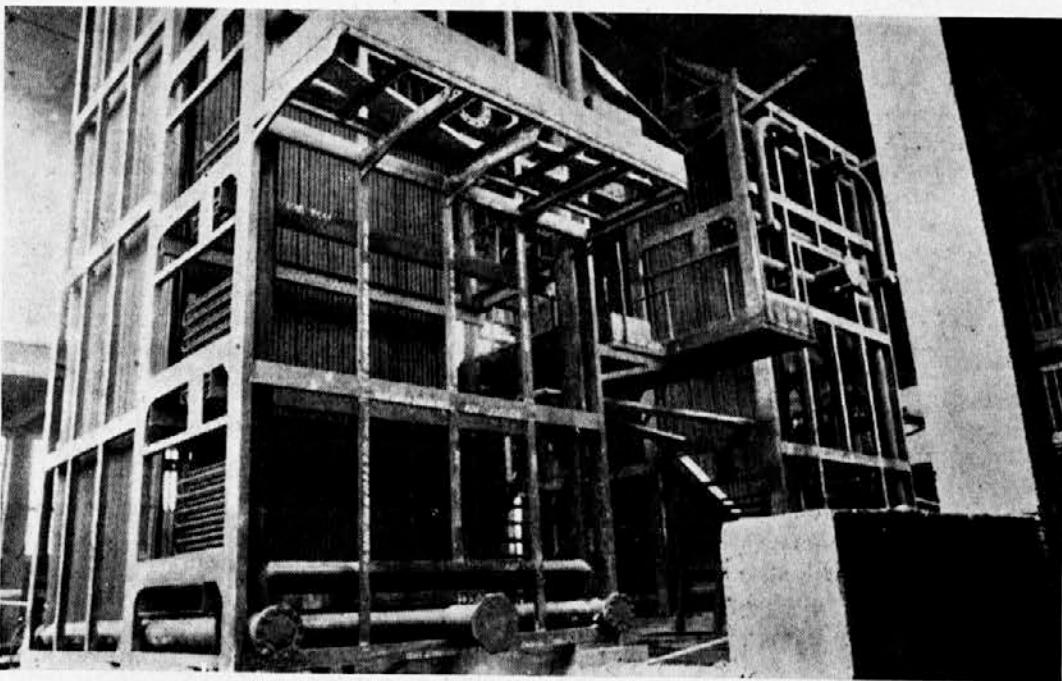
lorifer posebej regulirali in da smo dali hali ustrezno delovno temperaturo. Povpreček temperature lanske zime v hali mehanske delavnice je bil 18°C, kar za takšna dela ustreza. Vidi se, da so delavci uvideli, da morajo pustiti kaloriferje pri miru, če bodo hoteli imeti primerno temperaturo.

Se večje probleme smo imeli v pisarniških prostorih čistilnice. Ni minil teden, da ne bi iz indirektnega sistema puščali vodo, ker je počil radiator. Takšen primer smo imeli tudi v upravnem poslopiju. En dan po montaži novih knjižnih strojev v mehanografskem oddelku, ki so velika pridobitev za našo železarno, je počil radiator in celo noč je iz njega curljala voda po strojih, ki so vredni milijone. Sreča je bila, da so bili stroji pokriti s prevlekami in je bila škoda minimalna. Vsi ti primeri opozarjajo na to, da imamo v železarni še veliko ogrevanih prostorov, v katerih so radiatorji že dotrajali in bomo morali misliti na zamenjavo.

Niso pa problemi samo na starih napeljavah, ampak tudi na novih, ki so bile pred kratkim dane v pogon. To velja predvsem za južni in severni prizidek nove valjarne.

Pri projektiranju ogrevanja južnega prizidka se je videlo neplansko delo gradnje remontne delavnice. Na že dokončano ogrevanje se je priključila delavnica in posledica je bila neprimerno ogrevanje prostorov, saj je bil proračun narejen samo za pisarniške prostore. V severnem prizidku smo šele to zimo sami zregulirali pretok vode skozi ogrevne elemente in je sedaj ogrevanje v redu. Iz teh vrstic lahko vidimo, da so tudi izvajalci montažnih del precej krivi za neurejeno ogrevanje. Zaradi izboljšave montaže kakor tudi zaradi konkurenčnosti cen smo že iskali nove izvajalce montaže.

Lansko leto je bila kapaciteta centralne kurjave 4.715.890 kkal/h. Z izgradnjo novih prostorov, kot so OTKR, acetilenska postaja in el. delavnica V, se bo poraba kkal povečala. Številke nam pravijo, da je plan za leto 1966 5.305.890 kkal/h. Če pogledamo kapaciteto kotla, ki daje okoli

Nova kotlarna raste

2.000.000 kcal/h, vidimo, da že sedanje stanje ne ustreza, in »z odprtimi rokami« čakamo novo kotlarno, ki naj bi začela obratovati že letos.

Že pred leti so možje mislili na to, da bi bilo potrebno zgraditi kotlarno, ki bi dajala toploto ne samo tovarni, ampak tudi Čečovju. Večina novo zgrajenih stanovanjskih blokov ima vgrajeno centralno ogrevanje. Vsak novo zgrajen objekt ali pa manjša skupina ima svojo lastno kotlarno za ogrevanje. Vzporedno s širjenjem tovarne se gradijo nova stanovanja in vzporedno narašča tudi število kotlarn. Razdrobljena proizvodnja toplote in s tem vezan transport premoga in pepela predstavlja slabše izkoriščanje toplote, razen tega pa povzroča precejšnjo nečistočo naselja kakor tudi negotovanje pri ljudeh, da morajo preveč plačati za ogrevanje, ker pač porabijo velike količine premoga. Možje veliko mislijo o tem, kakšen način bi bil najboljši: ali s centralno kurjavo ali pa s tako imenovano odpadno toploto v obliki ogrete hladilne vode ali izpušne pare, ki neizkoriščeno odteka v Mežo ali pa v zrak. Z dodatnimi napravami bi bilo mogoče to odpadno toploto izkoristiti za ogrevanje ob tovarni stoječih naselij. Študij prvega in drugega primera bo pokazal, za kateri način se bodo odločili. Verjetno, pogledano iz ekonomičnosti investicijskih in obratovalnih stroškov, bo odpadel drugi način, to je z odpadno toploto, to pa zaradi tega, ker če bi se odločili za ta način pridobitve toplote, bi morali ves sistem centralnega ogrevanja v železarni spremeniti, kar bi pa dalo precejšnje stroške. Kakor v železarni bo verjetno tudi za ogrevanje stanovanjskega naselja splošno v uporabi vroča voda kot prenosni medij toplote. Vroča voda ima prednosti prav za daljnovodna ogrevanja, ima pa še sledeče prednosti:

- majhna izguba toplote,
- dolga življenjska doba pri primerni zaščiti cevovodov,
- zanesljivo obratovanje, ki ne potrebuje posebnega nadziranja,
- enostavno vodenje cevovodov.

Ko že govorimo o prednostih centralnega ogrevanja z vodo, pogledajmo še prednosti, če bi bila oskrba s toploto za železarno in za stanovanjska naselja centralizirana in ne tako ločena kot sedaj, da ima vsak blok svojo kotlarno:

- odpade transport premoga in pepela do posameznih stavb oz. od njih,
- uporabiti je moč premog nižje kalorične vrednosti,
- velika obratovalna sigurnost zaradi možnosti uporabe večjega števila kotlov,
- ravnanje s celotno napravo je zelo enostavno in potrebuje precej manjše število zaposlenih,
- večja gospodarnost zaradi boljšega izkoriščanja goriva,
- zmanjšanje količine letočih delcev in boljša kontrola dima.

Iz vseh navedenih razlogov se vidi, da je ta način boljši in ekonomičnejši.

V članku je omenjenih več obstoječih problemov. Nekateri od njih se ponavljajo iz leta v leto in povzročajo precej »hude krvi«. Nekateri problemi so vezani na preobremenitve prvotnih projektov in jih je zato lahko reševati le ob sodelovanju uporabnikov ogrevnih kapacitet in osebja ter-

moenergetskega obrata. Navodila, ki jih dajejo sodelavci tega obrata, je treba dosledno upoštevati in problemi bodo dosti manjši in lažje jih bomo reševali, tako da bo zadovoljstvo obojestransko in da ne bo več pripomb, da je zaradi ogrevanja izpadla proizvodnja.

R. J.

Čebra ni več

»Če me ni na šiht, mi morate avtomatično pisati dopust,« je poleg drugih duhovitosti pravil pokojni Jenžek. Za njega pravijo, da ne bo kmalu strohnul, ker je impregniran s katranom. On in še dva njegova sotrpina — tudi impregnirana — so

Delo pri glavni katranski jami

vsak dan s čebri spraznjevali katranske jame pod omrežjem plinovodov, ki so speljani v proizvodne obrate do ogrevnih peči. Prevažali so katran in fenol s samokolnicami in posebnimi vozički — cisternami — v glavno katransko jamo pri generatorski postaji.

Jenžek je kmalu ugotovil, da vino bolj diši kot katran, zato je včasih rajši prenašal prvega kot prevažal drugega.

Nekega dne je eden od treh triperesne detelje zbolel in celo umrl. Nadomestil ga je — silno nerad — mlajši sodelavec. Ko je Jenžek videl, da so demontirali plinovod do stare martinovke in so zaradi tega usahnile tri jame, se je od železarne poslovil in kmalu nato legel v grob. Zopet je deteljni list obnovilo mlajše pero.

S strahom se je trojica ozirala proti novi valjarni, kamor se je začel raztezati plinovod. Sproti je šela nastajajoče jame: ena, dve, tri, štiri, pet! Toda opazila je tudi, da se te jame razlikujejo od onih na vzhodnem delu. Vanje so spustili majhne cisterne s parnim ogrevanjem ter nanje priključili zrakovod. Delavcem to ni bilo jasno, pa so vprašali, kaj se »raja«. Dobili so odlični odgovor: nič več čebra in samokolnice! Vtaknil boš gumijasto cev, ki je povezana s cisterno, v voziček, odprl zračno pipo in v času enega očenaša, ki ga lah-

ko zmoliš — če si vernik — v čast ljudske pameti in humanizma, bo jama prazna. Potem se boš moral samo še prepirati s prometom, da ti robo spravi do glavne zbiralnice.

Res se je to uresničilo. Pa tudi na vzhodnem delu se je stanje počasi izboljšalo; v nekatere jame so spustili cisterne, v druge pa vtaknili sesalne cevi črpalk. Zelo dobro!

Drži, da katran zaradi tega nič manj ne smrdi, pa tudi nič lažje ga ne spraviš s kože in obleke, in peče tudi še ko gromska strela, če se ti zakadi v oči. Toda »žehtarja« in »šajtrge« ni več!

Tretji član prvotnega deteljnega lista je sicer odobral te novotarije, vendar je napravil obračun čez svojih štirideset let službe, zaželel mladim srečo in odšel v zasluzeni pokoj. Tega sedaj ni več zamenjal mlajši, temveč sta ostala le dva, namesto tretjega pa delajo črpalke in zrak. Ta dva potem dobro skrbita za jame. Obnavljata mirne in hude razgovore z vozniki vilicarjev, z njimi se prevažata, pa tudi čakata nanje po kakšno uro. Včasih ju kakšna jama preseneti s tem, da se prehitro napolni (preveč vlage v plinu ali predolgo čakanje na prevoz). V takem primeru fenol in katran prilezeta na beli dan in začneta po bližnji okolici dražiti nosove s svojim neprimerljivim vonjem. Kakšen večji nos se potem precej izkašlja po telefonu, ko vpije na pomoč.

Lansko leto so položili novi vodovod od zapadnega dela nove valjarne skozi ob cesti, kjer je speljan tudi plinovod k jeklarni, in mimo bifeja do Meže. Pa so izkoristili to priložnost ter v isti jarek položili še tanjšo cev. Nanjo so povezali vseh 6 katranskih jam nove valjarne in čistilnice. Cev so podaljšali čez Mežo do glavne jame. Prišel je vodilni, pokazal, kako je sedaj treba delati, in rekel, da ne bo nič več kreganja s prometom. Poldrugi krog je napravil minutni kazalec na uri in že je bila zadnja jama prazna, ves katran pa v glavni jami na drugem bregu Meže. Vozaču, ki je zadolžen za ta zapadni del omrežja, so se usta razležla od ušesa do ušesa. Nahvalil je še enkrat prometnika in spravil vse vozičke — tokrat prazne — do glavne jame, vzel kredo in nanje napisal: »Vlak pelje na vzhod«.

Prihodnji dan, ko mu je zmanjkalo dela, je začel razmišljati, ali se je to splačalo, saj je do sedaj bilo ravno za 8 ur dela. Nerodno mu je postalo, kam s časom. No, tudi vodilni je razmišljal in pojasnil: prometu plačujemo letno prek dva in pol milijona starih dinarjev za prevoz teh vozičkov. Osebni dohodki dveh vozačev tudi nanesejo blizu poldrugi milijon. Popravilo vozičkov ni zastoj. Kar se tiče vgrajenih cevi, so večinoma že rabljene, vendar še zelo dobre. Pristavil je še, ko bodo vse jame tako povezane z glavno zbiralno — tudi na vzhodu — ne bo več kruha za zdrave ljudi pri tem delu. To zračno pošto bo odpremljal delovni invalid, ki za težja dela nima več moči. Torej: stroški se bodo izplačali, še preden bo naš planet obplesal sonce.

Sedaj je speljan novi vodovod tudi že v kovačnico, z njim pa kot zvesti spremljevalec katranski vod. Dve jami sta že priključeni; še štiri, pa bodo tudi vozički upokojeni. Vozača hodita v tečaj, in če bo vse po sreči, bosta postala kurjača za četrto izmeno v generatorski postaji

T. V.

Srečanje v naravi

V nedeljo, 30. januarja, je sindikat sklopa mehanskih obratov izvedel sankarsko tekmovanje pod našo Goro. Že sam pohod do starta, ki je bil na smučkoči je bil nekaj izrednega. Bilo je lepo zimsko jutro, nebo brez oblaka in Gora se je že navsezgodaj kopala v soncu. To je bil dogodek, ki ga človek rad doživlja še in še. Sveži in razigrani so se tekmovalci zbrali na startu. Tu so nekateri »tankali visoko-oktanskega« za korajžo, in da bi bolj vlekle navzdol do cilja.

Start je bil torej na smučkoči, cilj pa pri Srotneku. Startalo je 60 tekmovalcev, od tega 11 žensk. Najboljši čas je dosegla dvojica Razdevšek-Paradiž, in sicer 4,16 minute. Ostali rezultati:

Ženske posamezno

1. Angela Podgoršek 4,59 min
2. Julka Krištof 4,95 min
3. Slavka Poderčnik 5,19 min

Moški posamezno do 35 let

1. Adi Pustoslemšek 4,34 min
2. Hinko Pepevnik 4,39 min
3. Jernej Novak 4,50 min
4. Ivan Franc 4,54 min
5. Vinko Uršej 4,55 min

Moški posamezno nad 35 let

1. Franc Rožej 4,80 min
2. Ivan Erjavec 5,13 min
3. Franc Mezner 5,17 min

Dvojice

1. Ferdo Paradiž-Polde Razdevšek 4,16 min
2. Adam Zih-Marko Klemenc 4,39 min
3. Karel Kušej-Miha Kušej 4,66 min

Iz rezultatov se vidi, kako izenačeni so bili tekmovalci, saj so večkrat o boljši ali slabši razvrstitvi odločale le stotinke.

Zaključek tekmovanja je bil pri Cvitanču s skromno zakusko. Po zakuski je bila razglasitev rezultatov in podelitev lepih, praktičnih nagrad najboljšim. Izostala pa tudi ni že tradicionalna klobasa za zadnje.

Želimo, da bi bilo takšnih prireditev čim več. Ne samo v zakajenih delavnicah in zatohlih pisarnah, ampak tudi v naravi se naj utrjujejo vezi prijateljstva med nami. Naj ne bo razlike med plaščem in delovno obleko, temveč enotno stopimo v naravo, da se razvedrmo in si nabereimo moči za nove delovne dosežke. Naužijmo se svežega zraka v naravi, saj nam ga v tovarni tako primanjkuje.

Prirejajmo takšna srečanja z geslom: vsi v naravo.

-ervi-

VSE ČESTITKE, MIRKO

Domačin Mirko Bavče, ki so ga slovenski časopisi začeli imenovati »Šveda«, ker je lansko jesen treniral na severu (če smemo njegovo bivanje na Švedskem imenovati trening), nas je na koncu sezone le prijetno presenetil. Še pravi čas se je aklimatiziral in tudi letos osvojil naslov najboljšega jugoslovanskega tekača na 15 km. Na tej progi je kar dvakrat pre-

Tečajniki in učitelji ob zaključku pionirske smučarske šole

Foto: A. Hojnik

magal vse svoje konkurente: prvič na državnem, drugič pa na svetovnem prvenstvu v Oslu. Tudi v štafetnem teku in v teku na 30 km je bil zelo dober in je tako dostojno zastopal naš tekaški šport. Zato še enkrat — iskrene čestitke!

ODBOJKARJI SE PRIDNO PRIPRAVLJAJO

Prvo nedeljo v aprilu se zopet začne borba za točke v zvezni odbojkarški ligi. Naši odbojkarji se pod vodstvom trenerja Filipančiča zelo prizadevno pripravljajo za začetek sezone.

OK Fužinar ima za prvo ekipo trenutno te igralce: Urnaut, Praper, Horvat, oba Šteharnika, Uzonić, Gostenčnik, Spanžel, Košuta, Hojnik, Dokl, Golob, Rožej, Lednik in Iglar. Teh 15 igralcev trenira trikrat tedensko na Ravnah in v Ljubljani, dvakrat mesečno pa imajo skupne priprave na Ravnah.

V načrtu imajo tudi prijateljska srečanja (tekmo z Mariborom so že odigrali in zmagali s 3:0). 20. marca bodo organizirali na Ravnah turnir, na katerem naj bi sodelovali OK Maribor, OK Mladost, OK Reka, OK Jesenice in OK Branik-Hoče.

Predsednik tehnične komisije Anton Goddec je tudi povedal, da nameravajo zadnji teden v marcu organizirati še skupne priprave na Ravnah, da bi se moštvo pred prvenstvom res dobro uigralo.

Po izjavah Godca sodeč so odbojkarji na treningih zelo disciplinirani in prizadevni, zato lahko pričakujemo njihov uspešni start. Vsekakor to tudi mi želimo, da ne bo zopet zadnja tekma odločala o biti ali ne biti!

NAŠI KEGLJAČI NA DRŽAVNEM PRVENSTVU

S solidno uvrstitvijo na slovenskem prvenstvu (7. mesto) so si naši kegljači priborili pravico nastopa na državnem prvenstvu. To je vsekakor zelo lep uspeh našega kegljaškega kolektiva, ki se je s svojim agilnim delom uvrstil med najboljše športne klube na Ravnah.

FEBRUARJA SO NASTOPILI DELOVNO RAZMERJE

Alojz Rasberger — SS, Antonija Trost — SS, Marija Tisovnik — SS, Milan Praznik — SS, Marija Tibaut — NSS, Stanislav Kapel — NK, Anton Nabernik — NK, Franc Sevshek — NK, Ludvik Zilavec — KV, Ivan Mernik — PK, Jakob Korat — NK, Ivan Pavlič — NK, Adolf Hojnik — KV, Franc Kričej — NK.

ODŠLI SO IZ PODJETJA

Avugst Sušec — KV, Alojz Štern — KV, Herman Filip — KV, Franc Pridigar — NK, Ivan Podržavnik — NK, Vlado Poberžnik — PK, Jakob Korat — NK, Nikola Vučković — NK.

Mladost, eleganca pa še — avtogram druge drsalke na svetu

NOVE KNJIGE V STROKOVNI
KNJIŽNICI

- 4095 H. Heptner und H. Stroppe, Magnetische und magnetinduktive Werkstoffprüfung, 1965.
- 4096 Gas Carburizing, 1964.
- 4097 Furnace Atmospheres and Carbon Control, 1964.
- 4098 Edgar C. Bain, Harald W. Paxton, Alloying elements in Steel, 1962.
- 4099 Structure and Properties of Liquid Metals b. 1.
- 4100 Fatigue Durability of Carburized Steel, 1962.
- 4101 Quenching and Martempering, 1964.
- 4102 Effect of Residual Elements on the Properties of Metals, 1957.
- 4103 Liquid Metals and Solidification, 1958.
- 4104 Metals Handbook 1, 2, 1961.
- 4105 Leopold Pogačnik, Vodenje proizvodnje 1, 1965.
- 4106 Arnold Krapša, Uvod v študij časa in normiranje, 1965.
- 4107 Mach Manfred, Wirtschaftliche Materialtransporte in neuzeitlichen Stahlwerken, 1965.
- 4108 Scheel Lyman, Gas and Air Compression Machinery, 1961.
- 4109 Le Controle de la fabrication et de la Qualite en Metallurgie, 1964.
- 4110 Leistungslohn heute und morgen, 1965.
- 4111 Arbeitsstudium und Instandhaltung, 1963.
- 4112/1 Das Problem der Führung, b. 1.
- 4112/2 Die Führung darf nicht schweigen, b. 1.
- 4112/3 Durchbruch in die Zukunft, b. 1.
- 4112/4 Neue Beiträge zu den Themen: Die Mitarbeiter, Das Arbeitsstudium, b. 1.
- 4112/5 Die Führungsgruppe, ihre Aufgabe, ihre Ausbildung und ihre soziale Verantwortung, b. 1.
- 4112/6 Betriebsführung 1980. Ausblick und kritischer Rückblick b. 1.

- 4112/7 Arbeitsstudium und Betriebsorganisation b. 1.
- 4112/8 Sind wir für die Zukunft gerüstet? b. 1.
- 4112/9 Produktivität — auch auf der Ebene der Betriebsleitung b. 1.
- 4112/11 Betriebsführung heute b. 1.
- 4112/12 Industrial Engineering b. 1.
- 5112/13 Das Arbeitsstudium im Zeitalter der Automation b. 1.
- 4112/14 Erfolge mit work factor b. 1.
- 4112/15 Ist unsere Ausbildung noch zeitgemäß? b. 1.
- 4113/9 Kako prilagoditi rad čovjeku, 1964.
- 4113/5 Wallace Clark, Gantove karte, 1962.
- 4113/8 E. F. Šuljman, Protočna proizvodnja, 1964.
- 4116/1 Peter F. Drucker: Praksa rukovodenja, 1961.
- 4116/5 Norman R. F. Maier, Industrijska psihologija, 1964.
- 4116/12 M. Šarić, Patologija rada, 1965.
- 4119 Toni Heiler, Illustrated Technical Dictionary, 1964.
- 4120 Jerko Razum, Rukovodilac kao govornik, 1961.
- 4121 William Rostoker, Interpretation of Metallographic Structures, 1965.
- 4122 Dragoslav Mirković, Osnovi linearnog programiranja, 1963.
- 4124 Kratkij spravočnik po himiji, 1965.
- 4125 Spravočnik himika 2. 3. 1964.
- 4126 Javorskij B. M., Spravočnik po fizike, 1964.
- 4127 Nenicesky K. D., Organičeskaja himija 2. 1963.

ALI ZNAMO SLOVENSKO

bogata žetev — obilna žetev
 obitelj — družina
 v polnem obsegu — v vsem obsegu
 obstojati — obstajati
 v očigled — spričo, pri, ob; očigleden — očit
 posestvo od države — državno posestvo
 vas je obdana od gričev — z griči
 oddvojiti — ločiti, odcepiti
 odgajati — vzgajati
 odgonetiti — uganiti, razvozlati
 stvar ne odgovarja namenu — ne ustreza namenu
 blago mi ne odgovarja — mi ni všeč
 umor se je odigral v gozdu — se je dogodil
 odnosno — ali, pa, oziroma
 odoleti — ustaviti se, upreti se, kos biti komu
 nuditi odpor — upirati se
 odpremiti — odpraviti; odprema — odprava; odprenica — odpravnica
 pri izkušnji je dobro odrezal — se je izkazal, se je odrezal
 odstopa od pravila — ne gre po pravilo, se ne ujema s pravilom
 odviseti — biti odvisen
 odvišen — odvečen, presežen
 življenje se odvija — teče, poteka; proces se odvija — se razvija
 oficielen — uraden
 ognjetrden — varen pred ognjem, ognja varen, nepregoren
 okinčati — okrasiti, olepšati
 med štirimi očmi — na štiri oči
 pogajanja okoli cene — za ceno
 omladina — mladina

Naši
upokojenci

Peter Paradiž, roj. 27. junija 1901, v železarni s presledki od 27. marca 1923, nazadnje pomočnik kurjača kotlarne I. Osebnopokojen 28. februarja 1966

Marija Dolganoč, rojena 8. avgusta 1904, v železarni od 26. julija 1949, nazadnje kuharica v obratni kuhinji. Osebnopokojena 28. februarja 1966

Alojz Srčić, rojen 5. avgusta 1927, v železarni od 20. septembra 1949 kot avtočni rezalec v valjarni. Invalid. Upokojen 28. februarja 1966

FOTOKRITIKA

Pik je celo zmanjkalo — žal le na tabli

onostranstvo — onstranstvo
 opasen — nevaren
 opolnomočenec — pooblaščenec
 osigurati — zavarovati, zagotoviti
 osobje — osebje
 osporavati — pobijati, nasprotovati, oporekati
 v ostalem — sicer pa
 ostaviti — zapustiti
 osveta — maščevanje
 osvojiti predlog — sprejeti predlog
 ozir jemati na kaj — ozirati se na kaj, upoštevati kaj
 padobran — padalo
 padati v oči — v oči bosti, v oči biti
 paničar — panikar, kdor dela preplah
 50 para — 50 par
 pasati — pristajati, podati se, prilegati se, soditi kam
 odločitev je padla — odločilo se je; predlog je padel — predloženo je bilo; pasti v nezvest — omedleti; pasti v oči — pozornost zbuditi

V bifeju

— Zakaj si pripeljal s seboj otroka? Ali se ne bojiš, da bo doma povedal, koliko sva jih spila?
 — Nič strahu, saj še ne zna šteti več kot do deset.